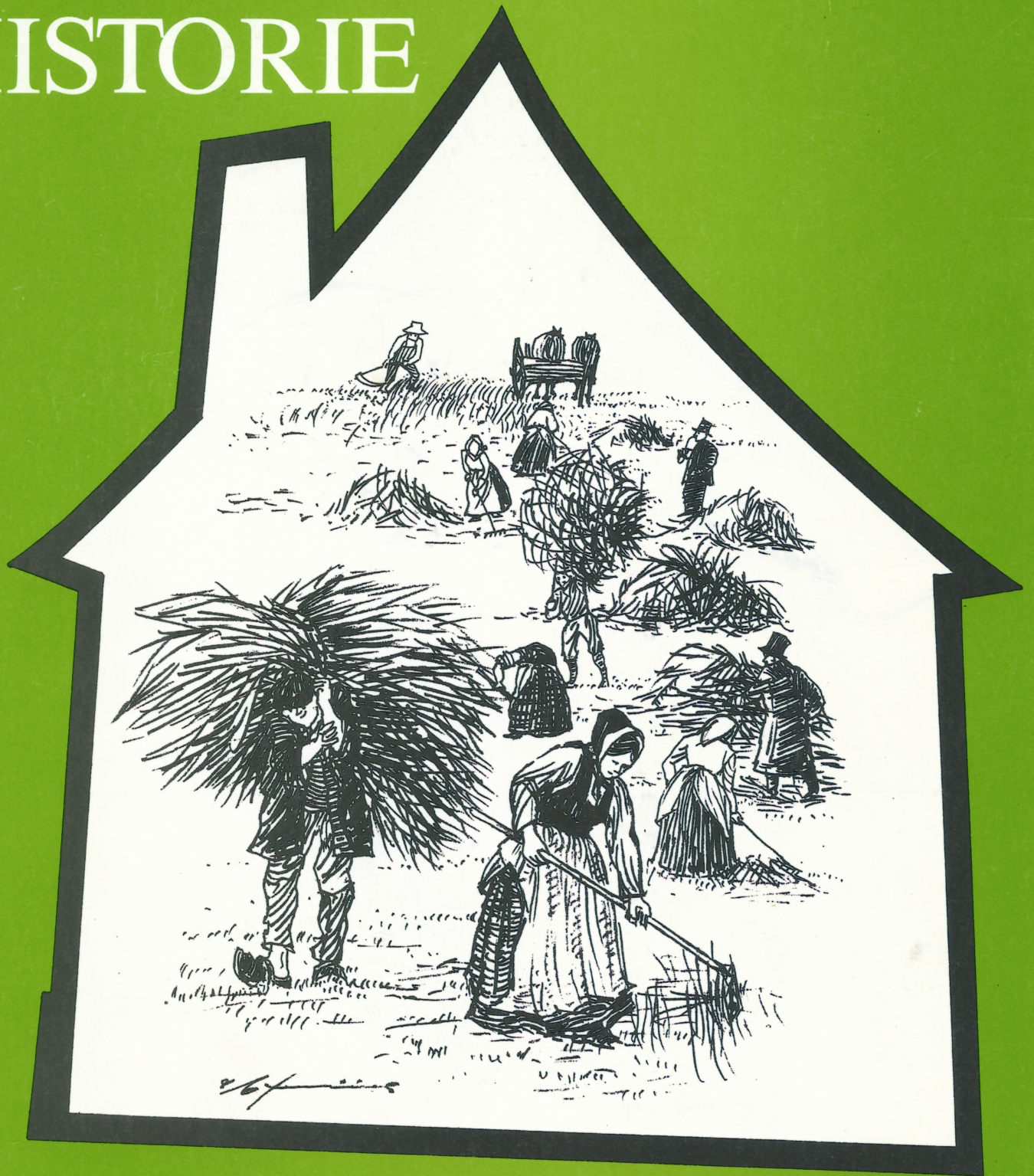

ERNST JOHANSEN

HARESKOVGÅRDS HISTORIE

og lidt om JYDELODDERNE

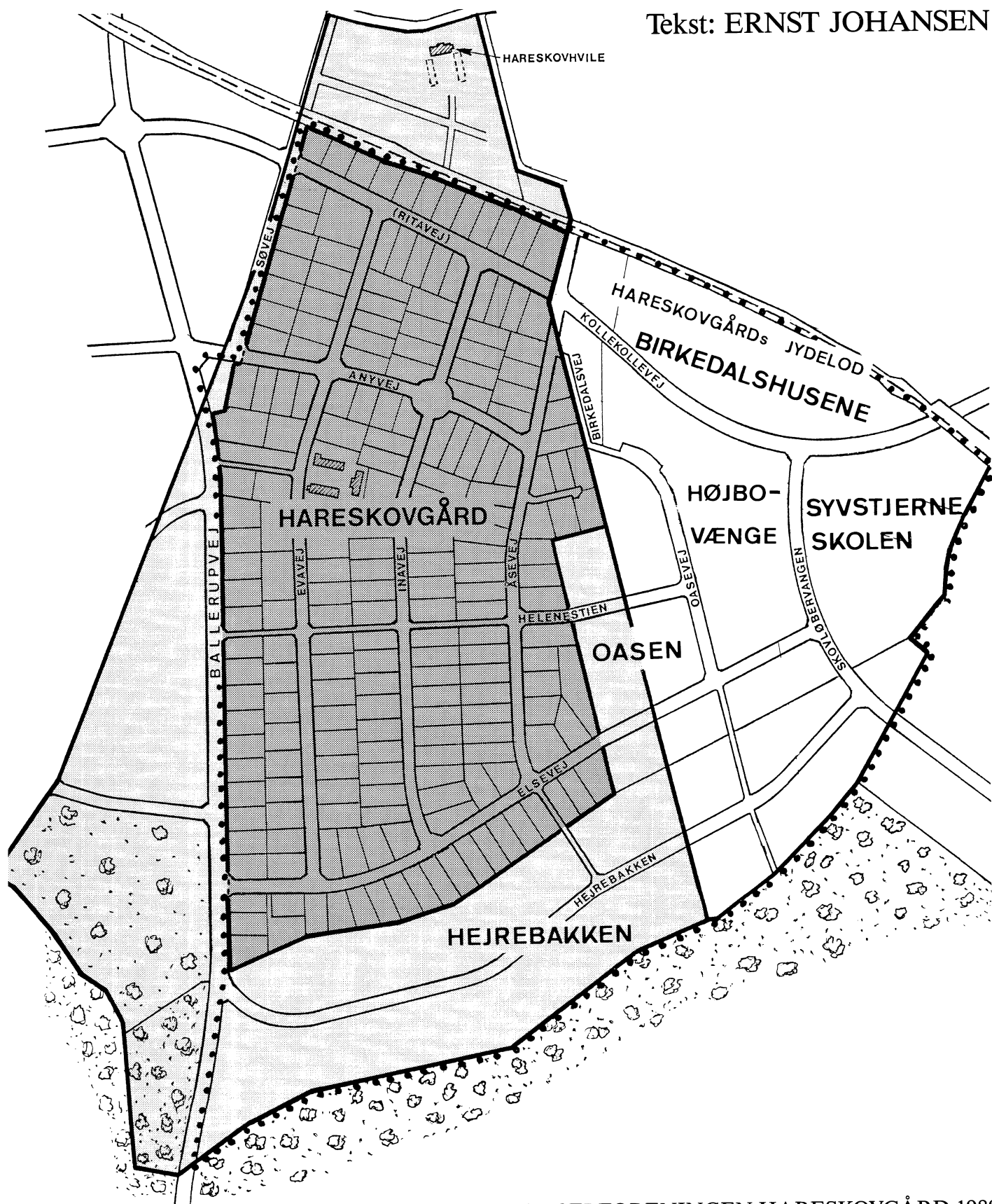
UDGIVET AF PARCELFORENINGEN HARESKOVGÅRD

1989

HARESKOVGÅRDS HISTORIE

og lidt om JYDELODDERNE

Tekst: ERNST JOHANSEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

Udskiftningskort fra 1775	4
Værløsegårdene får egne marker	5
Jydelodder, Bråderlodder og overdrev ...	5
Sterm's kort fra 1836	6
Hareskovgård's bygninger	7
Generalstabens kort fra 1852	8
Slægtsgård i mere end 115 år	8
Skiftende ejere fra 1881 til 1945	9
Kort: Lille Værløse 1957 + 1775	10
Lidt om Lille Værløses matrikelnumre ...	11
Generalstabens kort fra 1913	12
Veje og stier	13
Grusgravning ved Søndersø.....	15
Hareskovgård's areal svinder ind	15
Matrikelkort fra 1912	16
Birkedal, Højbo og Oasen	17
Livet på Hareskovgård 1924 - 1944	19
Udstykningsplan for Hareskovgård	23
Parcelforeningens start	23
Vandledning	24
Miljøklage	24
Gården's sidste år	25
Vejnavne og vejfond	25
Sommerhusejerne	26
Slangerupbanen - Hareskovbanen	27
Feriedage i Lille Værløse	28
Kort: Lille Værløse 1957 + 1987	31
Kampen for veje og kloakledning	32
Vejene anlægges	34
Selvbyggeren	35
Kloakledning og færdige veje	40
Flisefortove	41
Fra sommerhusområde til villakvarter ...	42
Foreningens grund - Moderniseringsfond .	44
Trafik- og vejproblemer	45
Grundejerforeningen holder fester	48
Litteraturliste	51

FORORD

Parcelforeningen Hareskovgård har haft et stort ønske om at udgive en beretning om foreningens virke gennem 40 år, men fik desværre ikke mulighed for at udgive et jubilæumsskrift i 1987.

Initiativet til dette skrift hilses derfor velkommen, og det forøger skriftets værdi, at Hareskovgård's historie er beskrevet helt tilbage fra udskiftningen i 1775.

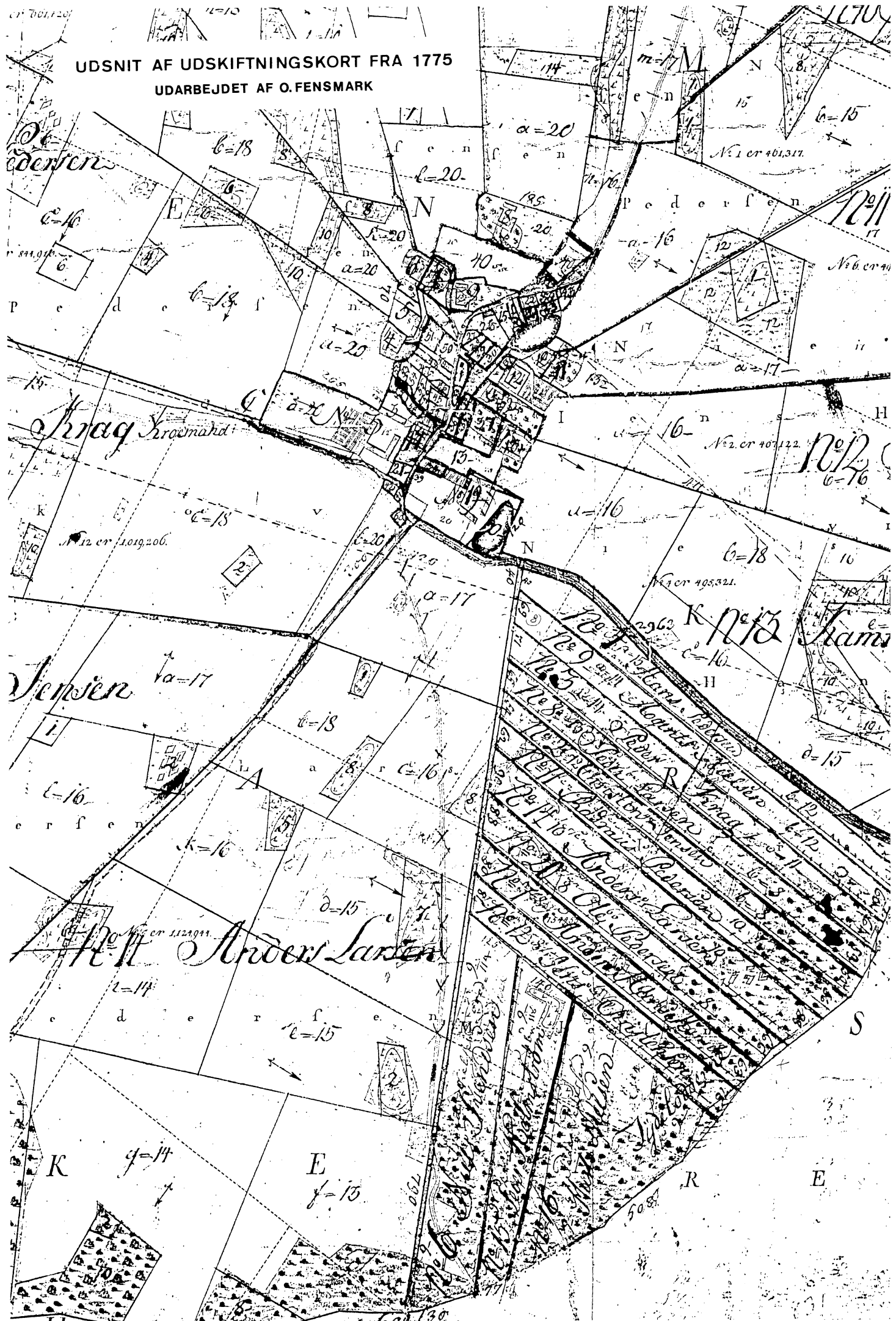
For os, som er flyttet til Hareskovgård efter at området fremstår som et dejligt beboelseskvarter, er det interessant at få kendskab til udviklingen fra sommerhusområde til villakvarter, og for alle, som nu bor på Hareskovgård's tidligere marker, vil gårdens og egnens historie sikkert have stor interesse.

Jaromir Maceska

UDSNIT AF UDSKIFTNINGSKORT FRA 1775

UDARBEJDET AF O. FENSMARK

Pedersen

Pedersen

Sjærg

Sensen

Anders Larsen

Pedersen

Kram

Anders Larsen

Anders Larsen

Anders Larsen

Anders Larsen

Anders Larsen

$b=18$

$c=16$

$b=18$

$c=18$

$c=16$

$c=14$

$q=14$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=17$

$c=15$

$f=15$

$b=20$

$b=20$

$b=20$

$b=20$

$b=18$

$d=15$

$d=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$b=18$

$c=16$

$b=18$

$c=18$

$c=16$

$c=14$

$q=14$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$b=20$

$b=20$

$b=20$

$b=20$

$b=18$

$d=15$

$f=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

$a=20$

$a=20$

$a=20$

$a=17$

$a=16$

$d=15$

$f=15$

VÆRLØSEGÅRDENE FÅR EGNE MARKER

Før 1775 var Lille Værløse by's jorde delt i tre vange:

1. Tores vang, der lå ned mod Ryet skov.
2. Nørreskov vang, ned mod Nørreskov.
3. Hareskov vang, ned mod Hareskovene og Søndersø og tilhørende overdrev, nuværende Hareskovby.

Vangene var opdelt i mange smalle agre, som var fordelt mellem byens 14 gårde. Dette system gjorde en ligelig fordeling mulig, ikke alene med areal, men også med hensyn til jordens bonitet. Til gengæld bevirkede de mange smalle agre, at der helst skulle pløjes og sås på samme tid, og ligeledes høstes, så byens kreaturer kunne slippes ud på agrene på samme tid.

Disse forhold stillede så store krav til enighed i fællesskabet, at den første landbokommission nedsat i 1757 fandt tiden moden

til fællesskabets ophævelse og udskiftning af bøndernes jorde, så hver gård fik sine egne marker.

Mange var betænkelige ved at opgive fællesskabet, men i 1775 blev udarbejdet et udskiftningskort, som kom til at danne grundlag for fordelingen af jorden til byens 14 gårde.

Med undtagelse af gårdejer Anders Michelsen accepterede gårdejerne udskiftningen, og dermed blev de enkelte gårdes andel i Lille Værløse bys jorder fastlagt, og markskellene kunne udstikkes.

Alle de dengang fastlagte markskel kom til at eksistere i næsten 200 år. På matrikelkort trykt i 1957 findes alle skellene uændret, og selv på de nyeste kort kan størstedelen af de skel som blev trukket i 1775 genfindes, enten langs Lille Værløses veje, eller som gennemgående grundskel i udstykningerne.

JYDELODDERNE, BRÅDERLODDERNE OG OVERDREVET

Som nævnt accepterede Anders Michelsen ikke udskiftningen, men da værløsebønderne skulle afstå jord til skoven, købte rentekammeret i 1781 gården. Gårdens jord blev opdelt i lodder, Jydelodderne, som sammen med Bråderlodderne blev givet som vederlag for skovseparationen. Lodderne blev fordelt mellem bønderne ved lodtrækning.

På udsnittet af Severin Sterms kort fra 1836 ses Jyde- og Bråderlodderne som østlig nabo til Hareskovgårds marker, matr. nr. 14, og Hareskovgårds lodder som strækker sig helt hen til store Hareskov. Grunden med det ældre hus ved skovdiget, for

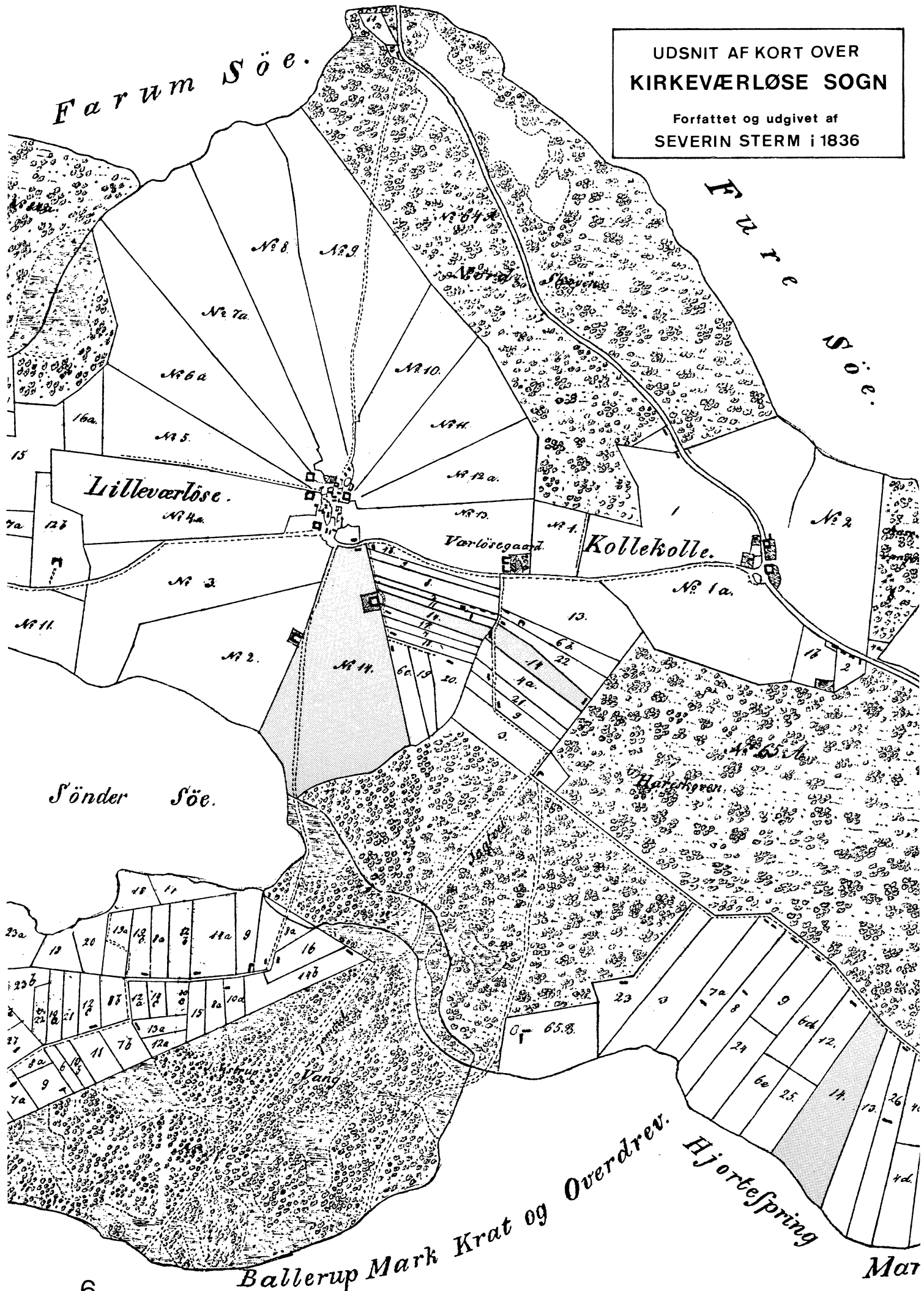
enden af Højlundsvej, har stadig matr.nr. 14 aa.

For fuldstændighedens skyld må nævnes, at Hareskovgård også fik tildelt en af overdrevslodderne (nr.14), da Værløse bys overdrev, nuværende Hareskovby, blev opmålt og udskiftet i 1794.

Hermed er kortfattet redegjort for oprindelsen til Hareskovgårds marker og lodder da gårdens areal var størst. De som har fået lyst til at få mere omfattende redegørelser om udskiftningen kan anbefales at læse J. K. Skov's artikler i Historisk forening's årsskrifter, især årsskriftet 1978.

UDSNIT AF KORT OVER
KIRKEVÆRLØSE SOGN

Forfattet og udgivet af
SEVERIN STERM i 1836

HARESKOVGÅRDS BYGNINGER

Der findes informationer om gårdene i Lille Værløse helt tilbage fra 1688 i Chr. V's matrikel, men det er ikke muligt at lokalisere gårdene så langt tilbage i tiden.

Ved hjælp af udskiftningskortet fra 1775 er det derimod muligt, omend med vanskelighed, at stedfeste alle Lille Værløses 14 gårde, som på det tidspunkt lå samlet i byen. Kortet er udarbejdet med imponerende akkuratelse af O. Fensmark og viser meget detaljeret de enkelte gårde med tilhørende bytoft, og præcise angivelser vedrørende markskellene og markernes opmåling.

Uheldigvis blev der ikke anvendt samme omhu og akkuratelse ved de tilføjelser, som senere blev påført kortet, og de nye numre på gårdene blev skrevet med så kraftige tal, at nogle af de oprindelige gårdnumre ikke kan læses på kopier af originalkortet.

Ved et nøjere studium gennem en kraftig lup af det originalkort, som opbevares i matrikeldirektoratet, er det lykkedes at aflæse samtlige oprindelige numre ved byens 14 gårde, og derigennem fastslå deres beliggenhed i 1775.

Søndergård lå som den østlige nabo til Annexgården nr.3 og Hareskovgård lå mellem en lystgård nr.37 og Gammelgård nr.12.

Under en voldsom bybrand i 1786 brændte Anneksgården, Søndergård, Hareskovgård, Værløsegård, lystgården og tre andre huse. Efter branden blev Søndergård og Hareskovgård flyttet ud på deres marker syd for byen. Søndergård blev opført ved Søvejen og Hareskovgård ved Birkedalsvej tæt ved den lod af Jyde-

lodderne, som i 1781 blev tildelt gården.

Da de kraftige numre blev påført udskiftningskortet blev de tomme byarealer tildelt nye numre, henholdsvis 17 til Søndergård's areal og 32 til Hareskovgård's areal.

På Sterm's kort fra 1836 er de to gårde markeret, men på Generalstabens 1852 kort (se side 8) er gårdene vist mere præcist. Ud for Hareskovgård er Birkedalsvej ført i en bue bort fra gården, hvorved lidt af Søndergård's Jydeld (matr.nr.2.) blev benyttet af Hareskovgård. Tilsvarende blev et areal af Hareskovgård's mark (matr.nr.14.) mellem Søvejen og markskellet anvendt af Søndergård. Jens Peter Olsen og hustru Ellen Margrethe som ejede Søndergård i 1890, byggede sig et aftægts hus på arealet. Huset har nu adressen Anyvej 2.

Først i 1919 skiftede de to arealer matrikelnumre med begrundelsen: "Arealerne har i mands minde været udnyttet sådan". Vejsvinget på Birkedalsvej eksisterer stadig, og på det nævnte areal (matr.nr. 14 bd, se s. 10) blev der bygget et hus i 1922.

Selv om kortet fra 1852 er i meget lille målestok, kan man på grundlag af matr.nr.14 bd's skelret præcist fastslå Hareskovgård's beliggenhed fra 1786 til omkring 1852. Til ekstra kontrol er højdekurverne lige nord og syd for gården omregnet fra fod til meter og sammenholdt med højdekurverne på et kort fra 1974.

På 1852 kortet er der lige syd for Lille Værløsevej tegnet en trelænget gård. Denne gård er den tredie Hareskovgård, som altså må være bygget før 1852.

En tidligere beboer på Birkedalsvej, matr.nr. 14 af, Edvard Paludan, har også søgt at stedfeste den anden Hareskovgård. Han udgravede i sin grunds syd-østlige hjørne og fandt i 1-1,5 m dybde nogle kampesten, som lå så tæt, at de kan have været sokkelsten eller en stenbro langs soklen. Også dette fund tyder på, at gårdens nord-øst hjørne lå lige nord for banen.

SLÆGTSGÅRD I MERE END 115 ÅR

Fire slægtsled af samme familie har boet på Hareskovgård, og tre slægtsled været ejere af gården.

Ved resolution af 6. maj 1766 approberede Chr.VII, at ejendomsretten til kronens bøndergårde i Københavns amt blev overdraget til fæsterne. Lars Pedersen, som havde efterfulgt sin far sognefoged Peder Nielsen, var fæsteren som fik overdraget skødet på Hareskovgård i 1766. Efter branden i 1786 blev det Lars Pedersens enke,

Giertrud Pedersdatter, som lod gården genopføre syd for byen ved Birkedalsvej.

Enken havde på det tidspunkt 5 hjemmeboende børn, 4 sønner og en datter. Den ældste søn Anders Larsen overtager gården i 1790 og driver den i 56 år, til den høje alder af 81 år. Hans ældste søn Lars Andersen får i 1846 tinglyst skøde på gården efter sin far. Han var 31 år og gifter sig i 1847 med Ida Magdelene Johnsen datter af kromand Johnsen, Ballerup.

Lars Andersen byggede den tredje Hareskovgård. Det præcise årstal kendes ikke, men gården har muligvis været opført før 1. februar 1850 hvor folketællingslisten viser, at antallet af tjenestefolk nu var steget fra 4 til 6.

Lars og Ida Andersen fik 2 døtre og ingen sønner. Den første datter blev plejebarn, og senere adopteret af en moster i København. Den yngste datter blev

gift med gårdejer W. H. Olsen, Annexgården.

Efter Lars Andersen's død i 1879 får hans enke adkomst til gården. Samme år sælger hun arealet i Hareskovby. Det bliver delt i to parceller, den ene købes af Hans Nielsen den anden af Niels Hansen. I 1881 indvarsles nye tider for slægtsgården idet Ida Magdalene Andersen overdrager den ved skøde til Søren Johan Meyer fra Fredericia.

SKIFTENDE EJERE FRA 1881 TIL UDSTYKNINGEN I 1945

S.J.Meyer dør i 1895. Hans enke Georgine Sofie Meyer har kun gården nogle få år, og må i 1899 afhænde den til tømrermester C.J.Tesch, der gjorde udlæg i den som ufyldestgjort panthaver. Familien Meyer rejser fra kommunen. Tømrermester C.A.Tesch drev ikke selv gården, men havde som gårdbestyrer Peter Jensen fra Ganløse, der boede på gården med sin familie.

C.A.Tesch sælger gården til Erik Frogne Knudsen, som ejer gården i 6 begivenhedsrige år fra 1913 til 1919. Hans grusgravning ved Søndersø og hans udstykningsplaner vil blive omtalt i senere afsnit. Her skal blot medtages, at det var Frogne Knudsen der igen flyttede gården. Efter en brand i 1917, hvor ladelængen brændte, lod han staldlængen nedrive og flyttede den ned på hovedmarken, og opførte desuden en bygning med bolig til forvalteren. Til sig selv og familie byggede han Solbrink i gårdens lille skov nede ved Søndersø.

En medvirkende årsag til gårdens flytning var Slangstrupbanen, der i 1904 blev ført over den nordlige del af gårdens marker, så gårdens markvej måtte krydse banen. Dette medførte nogen besvær for gårdens drift, men havde kun et uheld til følge, hvorved

en arbejdsvogn med et læs gødning blev splittet ad. Overskæringens nøjagtige placering kan iøvrigt findes på matrikelkort så sent som 1975, selv om den forlængst var nedlagt.

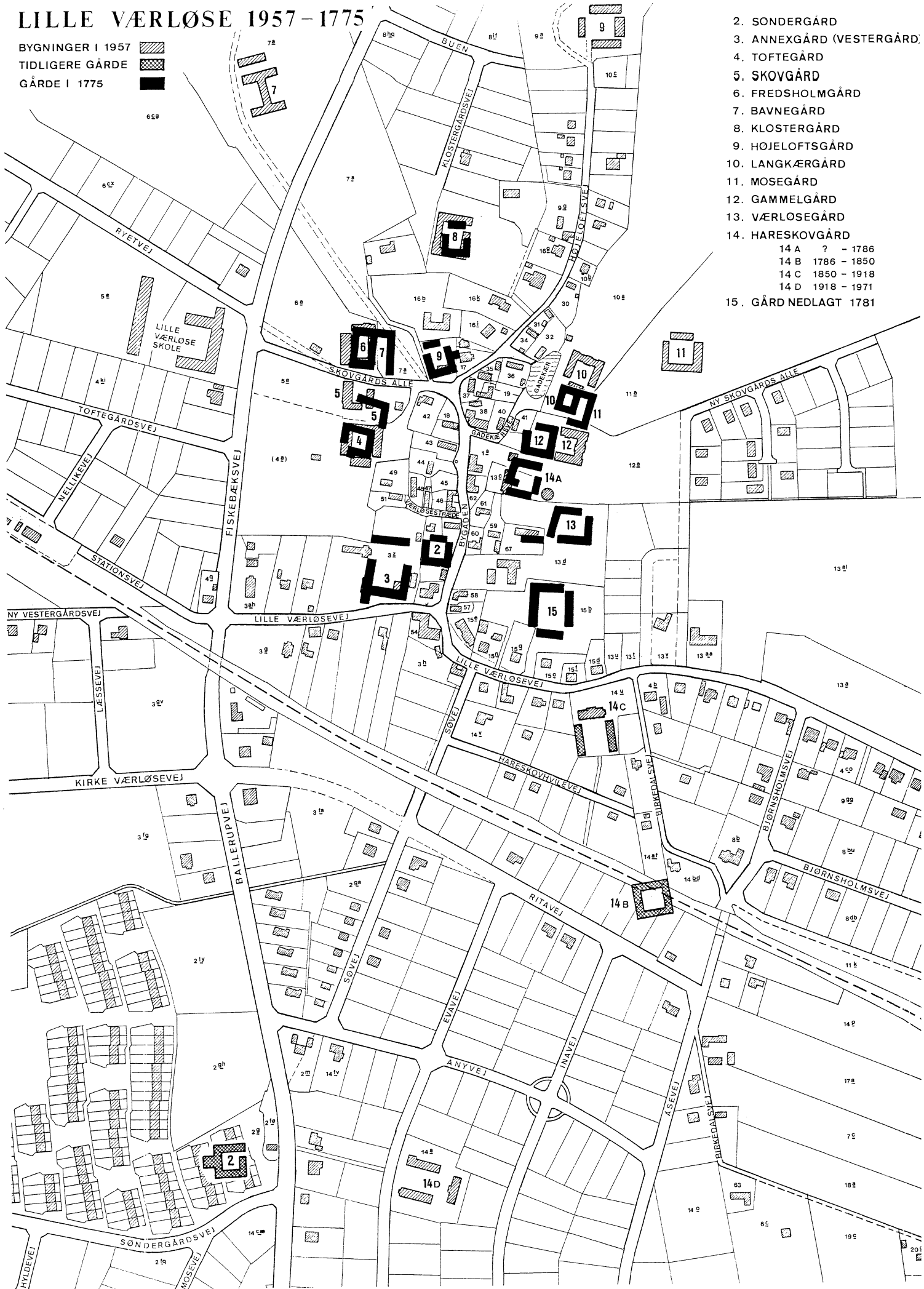
Gårdens stuehus blev i 1919 solgt til "Foreningen til oprettelse af rekonvalsent hjem for kvinder af den arbejdende og tjenende klasse". I februar 1941 blev bygningen købt af Værløse kommune, og stadig under navnet "Hareskovhvil" anvendt til alderdomshjem. Senere blev den brugt til skattekontor og fra 1970 til 1982 som postkontor. Nu anvendes den til musikskole og foreningslokaler.

Da der ikke var sund økonomi i Frogne Knudsen's mange aktiviteter solgte han gården i 1919 til gårdejer Lars Jensen, der havde den i 4 år til 1923 og solgte til Valdemar Tügel, der i 1924 sælger til Johanne Damsgaard-Sørensen. Gården, som tidligere havde været byens største, havde nu kun de marker tilbage, som Inger og Arvid Krautwald købte i 1945 og udstykkede, samt det trekantede areal mellem Mosevej og Ballerupvej hvor Værløse almenyttige Boligselskab i 1947 byggede dobbelthusene "Skovvænget".

LILLE VÆRLØSE 1957-1775

BYGNINGER I 1957
 TIDLIGERE GÅRDE
 GÅRDE I 1775

2. SONDERGÅRD
3. ANNEXGÅRD (VESTERGÅRD)
4. TOFTEGÅRD
5. SKOVGÅRD
6. FREDSHOLMGÅRD
7. BAVNEGÅRD
8. KLOSTERGÅRD
9. HOJELOFTSGÅRD
10. LANGKÆRGÅRD
11. MOSEGÅRD
12. GAMMELGÅRD
13. VÆRLØSEGÅRD
14. HÆRSKOVGÅRD
  - 14 A ? - 1786
  - 14 B 1786 - 1850
  - 14 C 1850 - 1918
  - 14 D 1918 - 1971
15. GÅRD NEDLAGT 1781

LIDT OM LILLE VÆRLØSES MATRIKELNUMRE

Der er allerede henvist til matrikelnumre og matrikelkort nogle gange, og i senere afsnit vil der blive behov for at udnytte matrikelnumre til lokalisering af arealer og områder.

Det første egentlige matrikelkort for Lille Værløse blev udarbejdet i 1814. Matrikelnumrene omfatter følgende grupper:

Nr.		ANTAL
1	Skolen og skoleholderens jord	1
2-14	Værløse's gårdmænd	13
15-22	Husmænd og andre med jord i Lille Værløse	8
23-29	Folk med jord på overdrevet (Hareskovby)	7
30-63	Huspladser i byen	34
64+65	Nørreskov og Hareskov	2
66-67	Tilføjet senere	2

De gårdnumre, som blev tilføjet på udskiftningskortet ca. 1790 blev brugt uændret som matrikelnumre, men alle hustofternes numre blev ændret, og der var

sket en vis ændring af byarealernes skel, måske som følge af katastrofebranden i 1794, hvor 6 gårde og omkring 30 huse brændte.

Allerede i 1814 var der sket en deling af enkelte matrikler. Ved deling blev der tilføjet et bogstav til tallet f.eks. 16 a, 16 b, 16 c. Et bogstav var tilstrækkeligt indtil de omfattende udstykninger startede med udstykningen af Søndergård's marker i 1918. Fra dette tidspunkt blev det nødvendigt at anvende to bogstaver sammen med tallet f.eks. 2 gh.

Kun med undtagelse af matr.nr. 33, 39 og 50 genfindes samtlige numre på 1957 matrikelkortet og kun inden for få arealer var det oprindelige tal blevet ændret ved udstykningerne. Først med den fælles udstykningsplan for Nørreskovpark området og den radikale nedlæggelse af den oprindelige bymidte blev en del af de gamle skel udvisket.

1957 KORT MED GÅRDE FRA 1775 INDTEGNET

Vedlagte kort er udarbejdet på grundlag af et matrikelkort fra 1957. På kortet er indtegnet de gårde og huse, som eksisterede i 1957 hvor den gamle landsby endnu var bevaret med Bygaden, Værløsestrædet, Gadekårsvej og gadekæret.

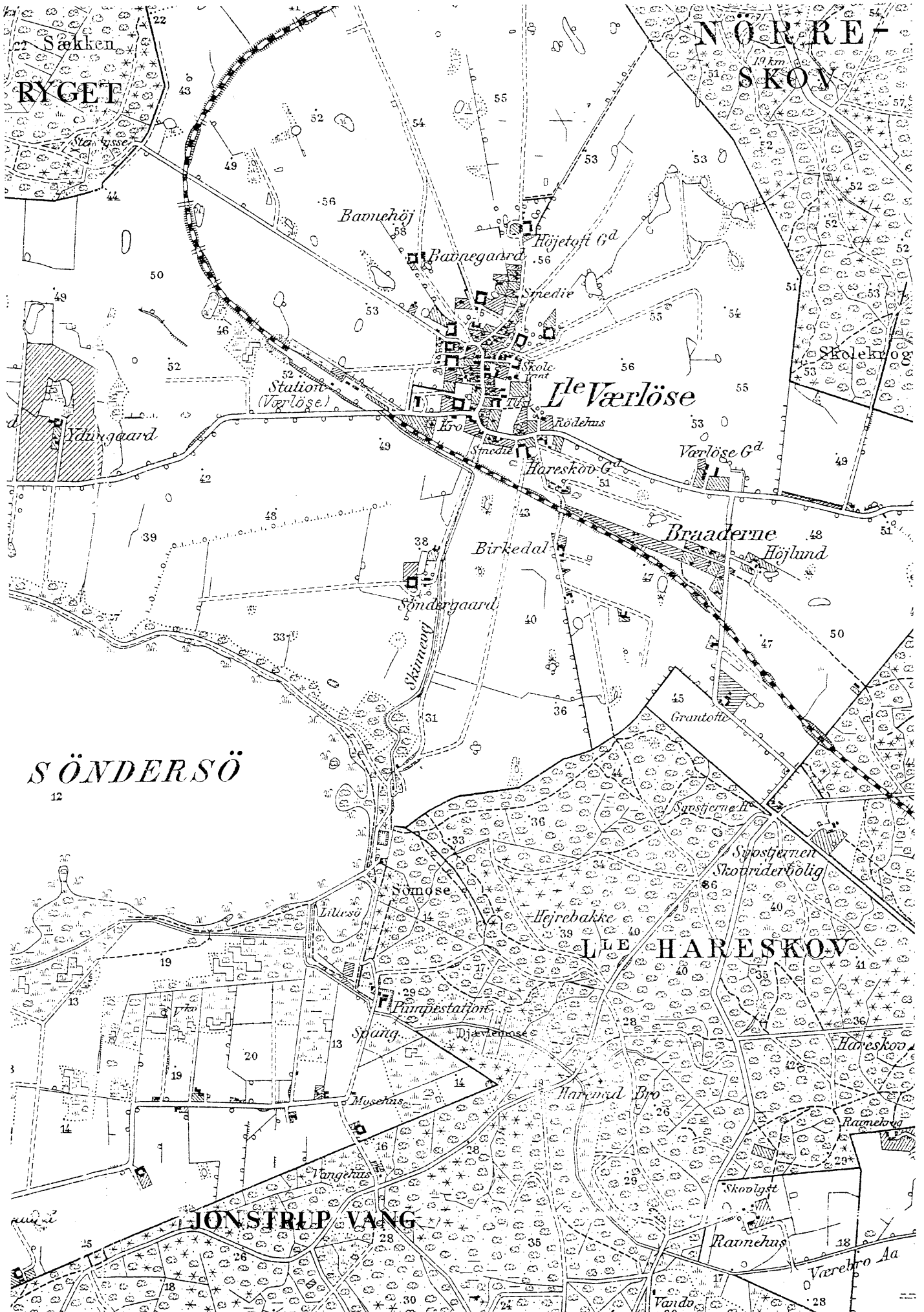
To gårde falder uden for kortets område. Ny Vestergård ligger ved Ny Vestergårdsvej nr. 15 og 17, og Værløsegård lå øst for byen ved Lille Værløsevej. Stuehuset blev som den sidste rest af gården revet ned i 1972, for at give plads til rækkehusene ved Thorsmosen.

Samtlige matrikelnumre som kun består af et tal er påført kortet. Matrikelnumre med bogstavtilføjelse er kun medtaget i begrænset omfang og fortrinsvis for at vise grænserne mellem de

oprindelige hovednumre, f.eks. viser med matr.nr. 4 ki + 5 e at bagskellene til grundene langs Toftegårdsvej svarer til markskellet mellem matr.nr. 4 Toftegård og matr.nr. 5 Skovgården, medens matr.nr. 5 e + 6 cx viser at Ryetvej ligger i skellet mellem Skovgården og matr.nr. 6 Fredsholmgård.

På kortet er alle gårdene fra 1775 indtegnet, og for Søndergård's og Hareskovgård's vedkommende også de bygninger, som senere blev opført, men nedrevet før 1957.

Udskiftningskortet fra 1775 og især kortet fra 1852 var udført i så lille målestok, at gårdene kan være fortegnede, og den kraftige forstørrelse, som har været nødvendig, kan have øget unøjagtighederne.

VEJE OG STIER

Markskellene, som blev fastlagt i 1775, fik også betydning for markveje og stier. Mod nord blev Hareskovgård's marker og Jydelodderne afgrænset af landevejen, som fra Kirke Værløse gik forbi Lille Værløse til Kollekolle. Denne vej var den eneste egentlige forbindelsesvej fra Lille Værløse henholdsvis til sognets hovedsæde Kirke Værløse og til hovedstaden via Frederiksborgvejen.

Udskiftningskortet viser, at der i forlængelse af den nord-sydgående byvej mod nord gik en markvej over Højeloftgård's marker til Fiskebæk, og mod syd førte en markvej over Hareskovgård's marker til Lille Hareskov. Disse veje har muligvis været dårligt egnede som køreveje men anvendt som fod- og ridestier. Vejen mod nord blev spærret med et aflåst led tværs over vejen, da skovgærdet blev rejst kort tid efter udskiftningen. Skulle man køre fra Lille Værløse til Farum måtte man om ad Kollekolle.

Vejen mod syd blev, som overstregningerne på kortet viser, nedlagt. Til gengæld blev der tilsyneladende afsat en vej i skellet mellem Hareskovgårdsmarken og Jydelodderne. Denne vej svarer på det første stykke fra byen, til den oprindelige Birkedalsvej, men ved lodden nr. 6 blev den flyttet til det østlige skel, og dermed ført ind i Hareskoven samme sted som den nedlagte vej.

Oasevej og stien i dens forlængelse følger præcist den gamle markvej til Højbostenten. Fra skovgærdet fører en sti videre til Ønskebøgen ved Målvvej, hvorfra Ballerup Skelvej svinger mod syd efter Harrevads Bro, (se også kortet på side 29).

Efter Frederikssundsbanen var åbnet i 1879 gik folk fra Lille Værløse denne rute til Ballerup station når de skulle til København, og altså ikke ad Søvejen

forbi Søndersø. Gamle kort viser at vejen syd for søen drejer mod vest til Jonstrup. På kortet fra 1852 er "Malkestien" også markeret. Den førte fra Lille Værløse til byens overdrev. Fra vejknækket på Birkedalsvej gik stien langs nordskellet af Jydelodden matr.nr. 2 til Bråderne. Her eksede den over Brådervej og fortsatte langs Hareskovgård's Bråderlod til stenten over skovdiget. I skoven fortsatte stien og forgrenede sig ud til de forskellige gårdes lodder lidt før stedet, hvor Hareskov station nu ligger. Rester af stien findes stadig i skoven nord for banen.

Ad Malkestien gik de unge piger fra gårdene i sommertiden to gange dagligt ud på overdrevet for at malke, og bar mælken hjem i to spande i et åg over skuldrene, - og ad stien gik børnene fra overdrevet året igennem i skole i Lille Værløse.

Som sidste detalje på kortet fra 1852 skal markvejen fra Søvejen til gården ved Birkedalsvej bemærkes. Denne vej blev nedlagt da gården flyttede. Den blev erstattet af en sydgående markvej fra gården ved Lille Værløsevej midt ned gennem marken.

Den sydgående vej blev først nedlagt efterhånden som den endelige udstykning af Hareskovgård blev gennemført, og nogle beboere på Inavej (lige numre) er stødt på spor af den gamle markvej. Vejen er indtegnet på udsnittet af Generalstabens kort fra 1913, hvor også den oprindelige Søvej og en skinnevej er vist.

Søvejen fulgte Hareskovgård's vestskeel fra byen omtrent til Søndergård. Herfra gik den i en bue ind over Hareskovgård's mark, så den kom uden om Hareskovgårdskoven, og blev forenet med den omtalte midtvej lige før den som hulvej gik ned mod Søndersø.

Hareskovgårdskoven er også blevet benævnt Meyers skov, efter gårdejer S. J. Meyer. Han og hans enke ejede Hareskovgård fra 1881 til 1899, og comtesse Ebba Tramp, der i en novelle brugte navnet Meyers skov, var født på Værløsegård i 1885.

Det var i Hareskovgårdskoven Frogne Knudsen byggede Solbrink, og i 1923 blev som nabo bygget sommerhuset Skovhuset, som i 1934 blev indrettet til helårsbeboelse, og fra 1977 har dannet rammen om kunstforeningens mange udstillinger. Den nævnte hulvej ses stadig langs Solbrink's sydlige skel.

Søvejen var fra begyndelsen ikke sognevej, men den blev efterhånden meget benyttet. Da Slangstrupbanen i 1906 kom til byen, blev Søvejen brugt til transport af materialer især kul til Københavns Vandforsynings pumpestation i skovkanten ved Værebros å, og under krigen 1914 - 1918 blev der transporteret tørv fra Vangmosen syd for Sønder sø til byen.

Først ca. 1920 gik Værløse kommune bistået af Københavns Vandforsyning igang med at anlægge en offentlig vej. Fra byen blev den ført hvor den gamle vej lå omtrent til Søndergård. Herfra blev den ført i lige linie og gravet igennem Hejrebakken, ført videre gennem skoven tæt forbi vandværket og ud over Spangsmosen, så den fik forbindelse til Vangvejen, nu Jonstrupvangvejen.

Udretningen af Søvejen medførte, at grunde udstykket langs Ballerupvej ligger hen over den gamle Søvej, så også her kan beboere været stødt på spor af en gammel markvej. I 1932 blev vejen forlagt, så den fra indkørslen til Hareskovgård (Bagerstien) fik retning mod viadukten og Fiskebækvejen. Vejen fik nu navnet Ballerupvej fra viadukten til kommunegrænsen syd for Jonstrup Vang. I dag er der af Søvejen kun den korte vej fra Kollekollevej til Anyvej tilbage

DE GAMLE MARKVEJE MARKERET PÅ KORT OVER PARCELFORENINGENS OMRÅDE

På kortskitsen over parcelforeningens område er markvejene indtegnet på grundlag af de ældre kort, men placeringen kan være behæftet med unøjagtighed.

GRUSGRAVNING VED SØNDERSØ

Allerede før Frogne Knudsen blev ejer af Hareskovgård, var man begyndt at grave grus ved foden af de store bakker ned mod Sønderlø. Måske var grusgravningen startet i 1874 da vandværkets pumpestation blev bygget, og man på stedet havde brug for en del grus.

I 1914 spekulerede et konsortium med købmand Krager i spidsen på udnyttelse af grusgraven.

Interessentskabet Hareskovgårds Grusgrav blev dannet, og ca. 10.000 kr. (svarende til 340.000 kr. i 1988) blev efterhånden skaffet til veje som anlægskapital.

Sven Nilsson blev ansat som leder af projektet. Han havde store erfaringer fra anlæg af jernbaner, veje og havne i hele landet.

En skinnevej blev ført gennem dalen i Hareskovgårdskoven og videre langs Søvejen og Slangerupbanen til Værløse station, hvor der blev bygget en rampe, så gruset kunne tippes i banevogne. Ved grusgraven blev opført et stort skur til folk og heste, og bygget en grusharpe med siloer hvorfra gruset kunne fyldes i tipvogne, og der blev anskaffet vogne og lokomotiv.

Grusgraven blev aldrig en god forretning. Dels havde terrænet

fra grusgraven til Værløse station for stor stigning til, at det kunne lønne sig at transportere materialerne med lokomotiv og tipvogne. Skinnevejens bugtninger fra grusgraven til Søvej steg 15 m, og hertil kommer en stigning på 22 m på strækningen op til stationen. Desuden svarede grusforekomsterne ikke til forventningerne. Det viste sig, at der længere inde var lerbanker, som skød sig op i spidser i gruslaget.

Grusgraven kan stadig ses mellem søstien og skrænterne op til Ballerupvejen neden for Hejrebakken, og man kan fornemme tipvognssporets bugtninger langs vestsiden i dalen mellem Solbrink og Skovhuset.

Vandværket var ked af grusgravningen så tæt på Sønderlø, og derfor købte Københavns Vandforsyning bakkerne (matr.nr. 14 ab) i 1920 så grusgravningen måtte holde op her.

Der blev nu forsøgt at grave grus højere oppe på marken, men gruset her var leret, rødt og ikke meget anvendeligt, så grusgravningen hørte hurtigt helt op. Den nedlagte grusgrav ses nu som et spændende terræn for børnene, som besøger Frederiksberg kommuneskoles feriekoloni på Hejrebakken.

HARESKOVGÅRDS AREAL SVINDER IND

Som tidligere nævnt blev Hareskovgårds areal i Hareskovby solgt i 1879. Desuden var gårdens Bråderlod blevet solgt til Højlund i 1877, men formindskelse af gårdens hovedmark blev først startet igennem Frogne Knudsen's udstykningsplaner.

Han ønskede at udnytte den del af marken, som stødte op til Hareskoven til villagrunde, og fik dette areal udskiftet fra gården. Desuden erhvervede han

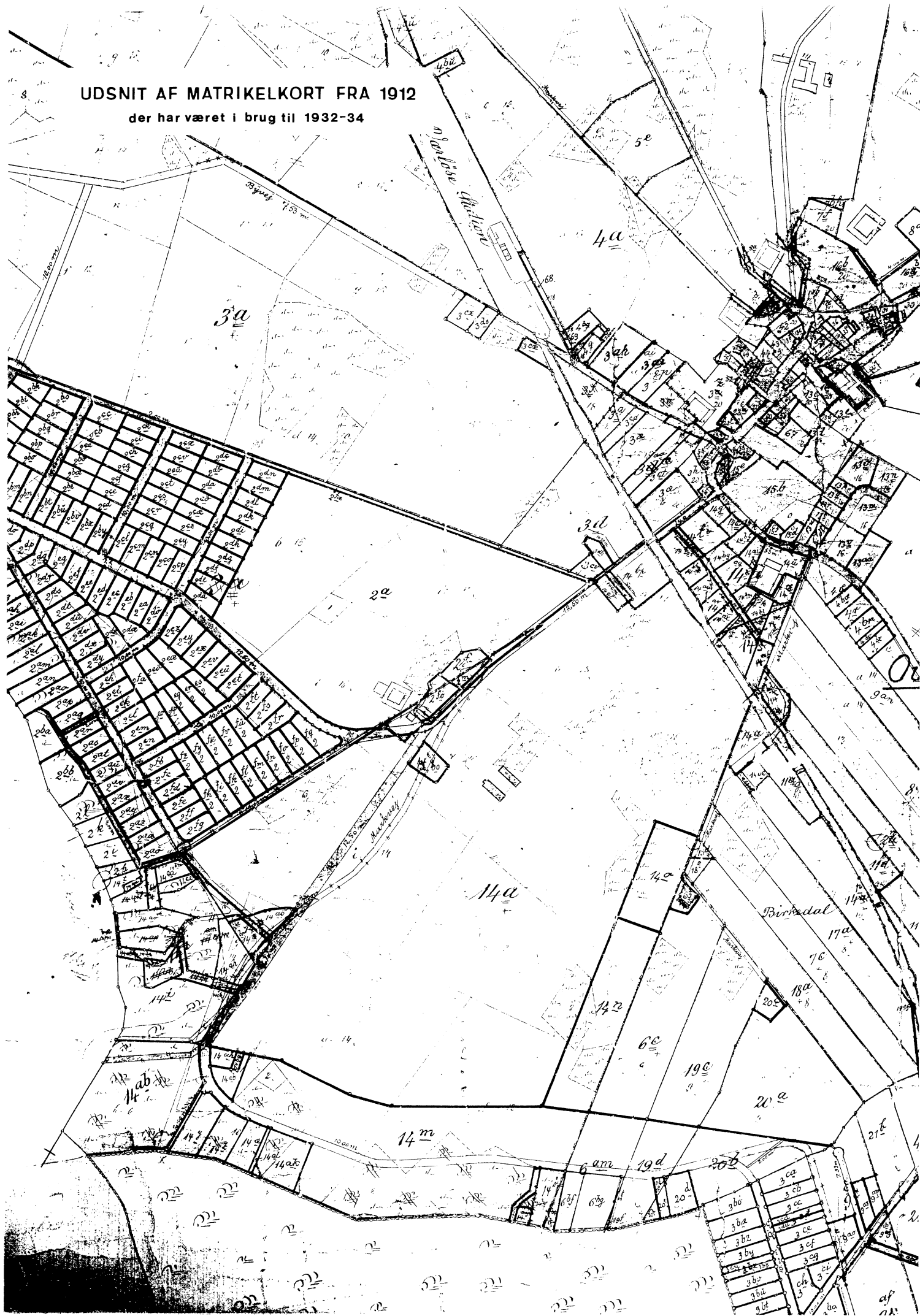
ved mageskifte i 1918 fire andre arealer, som stødte op til Hareskoven, og fik hermed mulighed for at anlægge en vej, Hejrebakkevejen fra Søvej til Brådervej. Senere er vejnavnene ændret til: Hejrebakken fra Ballerupvej til Skovløbervangen.

Udstykningen og de tre mageskifter førte til at nye skel blev trukket over marken. Disse skel danner i dag grænserne mellem områdets grundejerforeninger.

UDSNIT AF MATRIKELKORT FRA 1912

der har været i brug til 1932-34

Salg af grunde langs Hejrebakkevej kom kun langsomt igang. På et matrikelkort, som var gældende helt frem til 1934, var der endnu kun udstykket en halv snes grunde langs vejen.

Muligvis skyldes det ringe salg, at Søndergård som den første gård i Værløse i 1918 havde udfærdiget en udstykningsplan for et stort areal med sommerhusgrunde, hvoraf mange attraktive grunde med udsigt over Sønder sø. Først med opførelsen af Bikubens 30 typehuse i 1960 gik det stærkt med udbygningen af grundejerforeningen Hejrebakken's område.

BIRKEDAL, HØJBO OG OASEN

Dette afsnit rummer en beskrivelse af udviklingen på Jydellodderne syd for banen. Det er medtaget dels på grund af de omtalte mageskifter, men desuden fordi udviklingen for området er interessant, og det indgår sammen med Hareskovgård og Hejrebakken i boligområde nr. 1 i byplan for Lille Værløse.

Ved Birkedalsvej ligger nogle af Lille Værløse's ældste huse. Husenes alder kendes ikke præcist, men allerede på Sterm's kort fra 1836 er der markeret tre huse ved vejen, og desuden et hus der hvor Højbo lå indtil atriumhusene Højbovænge blev bygget.

Oprindeligt var alle Jydellodderne tildelt Værløses 13 gårdejere, men kort efter udskiftningen blev nogle af lodderne overdraget til husmænd fra byen. Allerede da tilføjelserne blev påført udskiftningskortet ca. 1790 var tre lodder overgået til husmænd, og fra udarbejdelsen af matrikelkortet i 1814 findes følgende lodder og ejere:

matr.nr. 17	Ole Pedersen
matr.nr. 18	Søren Hansen
matr.nr. 19	Peter Holmstrøm
matr.nr. 20	Hans Nielsen

Også arealet nord for Slangstrup-banen blev udstykket af Frogne Knudsen. Efter at gården var flyttet ned på marken, og den tidligere hovedbygning Hareskovhvilvile var solgt, lå dette areal ret isoleret fra gården, men til gengæld tæt på byen.

Frogne Knudsen beholdte arealet i 1919 og anlagde Hareskovhvilvilevej. I løbet af årene 1920 til 1923 blev en halv snes grunde udstykket og solgt, fortrinsvis til værløseborgere. Dette kvarter blev helt udslettet, da den nye station, parkeringspladsen og Stigager blev anlagt.

Ole Pedersen og Peter Holmstrøm var allerede ejere i 1790. Det er muligt at en eller flere af husmændene har opført deres hus ved Birkedalsvej straks efter den store bybrand i 1794, hvor 6 gårde og omkring 30 huse nedbrændte. På det tidspunkt var Hareskovgård jo flyttet ned ved Birkedalsvej tæt ved Ole Pedersen's lod.

Gennem 100 år var matr.nr. 17 kun et husmandssted, men i 1883 fik Niels Jensen Nielsen, med faderen skovløber Jens Nielsen som kurator, auktionsskøde på det lille forsømte husmandssted, som de måtte ofre meget på at bringe i stand. Nogle år efter i 1899 købte Niels Nielsen Smedelodden matr.nr. 7 c, der stødte op til hans jord. I 1902 købte han Højbo's jord matr.nr. 20 af sin far, og får i 1907 samlet sine marker ved at købe matr.nr. 18 a. Samme år bliver navnet Birkedal tinglyst på ejendommen.

Ved mageskiftet i 1918 af hensyn til Hejrebakkevej blev matr.nr. 20 b afstået, og til gengæld blev Hareskovgårds lod matr.nr. 14 p mellem gården og banen lagt til Birkedals jord.

HØJBO
1963

DER
GRAVES
UD TIL
ATRIUM-
HUSENE

Udover at drive et stadigt større landbrug opbyggede Niels Nielsen også en solid vognmandsforretning baseret på hestevogne. Helt fra sin ungdom havde han hjulpet sin far med arbejdet i Ryget skov med kørsel af brænde i skoven og ud til kunderne.

Før Slangerupbanen blev bygget, kørte han regelmæssigt fragtvogn til København, og da Værløselejren blev bygget i 1911 - 1912, havde han flere køretøjer beskæftiget her. Han fik overdraget kørsel af kul og materialer til vandværket ved Søndersø og kørselsopgaver for kommunens vejvæsen.

Efterhånden som hestevognskørsel blev erstattet af biltransport overtog hans søn Lars Nielsen de egentlige vognmandsopgaver. Arbejde og kørsel i skoven blev fortsat udført fra Birkedal, efterhånden med traktorer, også efter at hans datter Emilie, gift med Henri Harm, var vendt hjem til gården i 1933, og blev anden generation.

I 1958 køber Værløse kommune Birkedals jord og desuden af murermester Niels Madsen matr. nr. 19 c. Kollekollevejen og Skovløbervangen føres hen over arealet og deler det i tre dele. Syvstjerneskolens bygges i 1960 på den østlige del, og i 1964 opføres Birkedalshusene nord for, og Højbovænget syd for Kollekollevej. Et mindre areal syd for Elsevej udstykkes til 6 byggegrunde.

Murermester Madsen var i 1912 med sin familie flyttet ned til Birkedalsvej nr. 8 (matr.nr. 63) og han havde købt jydellodden matr.nr. 19 c. Lodden strakte sig helt ned til skoven, men ved mageskiftet i 1918 afstod Madsen matr.nr. 19 d, og fik til gengæld et areal fra Hareskovgård, matr.nr. 14 o, som stødte op til hans husplads.

Da vejene på Hareskovgård blev projekteret, blev Åsevej ført skråt over den nordlige del af matr.nr. 14 o hvor Madsen afsatte byggegrunde til to af sine børn. Der var også projekteret en forlængelse af Anyvej hen over Madsens jord, men denne plan blev opgivet, og derefter blev resten af arealet udstykket, og gav plads til 6 huse ved Åsevej's lille sidevej. Beboerne her blev optaget som medlemmer i parcellforeningen Hareskovgård i 1962.

Den tredie, som deltog i mageskiftet var Chr. Foss, som ejede matr.nr. 6c. Han afstod arealet 6 am og modtog til gengæld arealet 14 n, som stødte op til hans mark. Det samlede areal 6 c og 14 n blev i 1958 solgt til udstykning, og da huset oppe ved markvejen blev kaldt Oasen, var det naturligt at give udstykningen dette navn, og give vejen navnet Oasevej.

Ved udstykningen fik alle grundene tildelt matrikelnumre med tallet 6, også de grunde som ligger på det tidligere Hareskovgård areal, matr.nr. 14 n.

De sidste 20 år før udstykningen blev Hareskovgårds landbrug drevet af Anders Peter Damsgaard-Sørensen. Han flyttede til Værløse fra Jylland med sin kone og deres fire børn. Efter indflytningen på Hareskovgård fik de endnu en søn, Bent Damsgaard-Sørensen, som iøvrigt nu er formand for Historisk Forening for Værløse Kommune.

Den ældste datter Inge Damsgaard-Sørensen var 16 år, da familien flyttede til Værløse. Hun virker stadig aktivt i Værløse museum og lokalhistorisk arkiv, og har i det følgende afsnit skildret livet på gården.

TRÆK FRA LIVET PÅ HARESKOVGÅRD 1924 - 1944

Da vi den 1. maj 1924 kom fra Randers til Hareskovgård, var det endnu ikke blevet rigtigt forår. Vinteren havde været lang og stræng. Siden blev det en god sommer for de lidt sent såede afgrøder. Driften var kommet hurtigt i gang, da Tugel's folk, både bestyreren, karlen og fodermesteren fortsatte hos os.

Gården kunne virke noget ufærdig. Den bestod kun af to længer placeret over for hinanden med en stor åben grusplads imellem. Midt i denne var gravet en brønd og anbragt et stort trækar til vanding af heste. Men vandhanen over karret gav dog vand fra Værløse vandværk, der også forsynede beboelse og kostald. Den sydlige længe indeholdt beboelse, værksteds- og redskabsrum, hønsehus og vogn- og maskinrum. Over huset et stort loft til korn og foderstoffer. I den vestlige gavl, ud mod vejen, var der afskilt plads til to værelser.

Den nordlige længe husede kostald og hestestalden, der havde to aflukker til svin. I købet indgik et større kuld grise, men da de efterhånden var afhændede, blev der ikke senere gjort meget ud af svineholdet. Der hørte 4 heste til gården, og kvægbestanden blev holdt på 15 - 18 malkekøer, 1 tyr og tillæg af kalve og kvier. Der blev malket 3 gange om dagen, dog ikke alle køer ved middagsmalkningen. Fodermesteren, der var først oppe

og sidst færdig, deltog ikke i det øvrige arbejde. Mælken leveredes til Kirke Værløse mejeri, der af leverancen udelukkende fremstillede eksportfløde, mens skummetælken fortrinsvis gik tilbage til leverandørerne og betalt med 5 øre kg/l.

Det blev noget af en overraskelse at der meldte sig en del kunder til "mælk fra stalddøren", men Lille Værløse havde ikke før i 1940'erne en mælkeemand, der solgte mælk ved døren, Hareskovgårds kunder kom hovedsageligt fra byens østlige del og Bråderne samt husene syd for gården.

Største kunde var Hareskovhvile, hvor der den gang var rekreationshjem for ubemidlede kvinder. Om sommeren blev kundekredsen næsten fordoblet med de mange københavnere, der havde sommerhus i den forventede "Søndersø villaby" langs Sønder sø. Allerede ved påsketid slog spejdertroppe deres telte op på Hejrebakken, men deres mælkeforbrug var mere beskedent.

Vi fik med det samme et godt naboforhold til familien Müller på Søndergård, et venskab der fortsatte livet igennem, selv om de efter en halv snes år forlod Værløse. De havde kun få køer, og var derfor ikke interesseret i noget større mælkesalg. Fru Müller kærnedede af og til smør, og så fik vi en velkommen del i kærnemælken, som jo ikke var til at opspore i byen.

De dagligvarer, der ikke kunne tages ud af egen bedrift, fik vi i stor udstrækning fra handlende, der kørte en fast ugentlig runde med deres varer. Købmand Otto Dahl fra Hareskov, der også var nyetableret, meldte sig hurtigt, inden vi havde fået kontakt med en værløsekøbmand. Han kom cyklende og optog bestilling, og næste dag blev varerne bragt med hestevogn. Han havde dog ikke foderstoffer, lige som andre store købmands-handeler på landet. Dem hentede man hos stationsforstander Dalin der havde tid og plads til sådanne, og var uddeler for Andels-Foderstofforeningen.

Hestekøretøj brugte også fiskemanden, Anders Nielsen, her fra Værløse, og brødmanden fra Farum, men slagteren, der kom helt fra Måløv havde, så vidt jeg husker, bil. Af og til kom også en "sæbefabrikant" kørende, der af svinefedt fremstillede en fin hvid sæbe beregnet til storvask. Den var støbt i store blokke, hvoraf man så kunne få udskåret et passende stykke. I de første år kunne det også ske, at pottemageren fra Bregnerød kørte rundt

med skønne lervarer, flere i 2. sortering til billig pris. De mange koste og børstevarer, der var brug for både inde og i staldene, blev også købt "ved døren". Selvfølgelig dukkede der også en uldgyde op med sin bylt af varme uldtrøjer og undertøj. Så blev der rigtigt tinget, for han gik ikke før der var bleven handel, og varmt uldtøj var jo uundværligt i det kakkelovnsfyrede hus, der var dyrt at opvarme.

Under 2. verdenskrig, da kul og koks var mangelvare, blev der skåret nogle store, løse tørv i den lille mose, der lå i skellet mod øst. De kunne dog langt fra dække forbruget, men var bedst i komfuret.

Da gården manglede en lade, måtte kornhøsten sættes i hæs i toften for enden af gårdspladsen. Når man i høsttiden stod højt oppe i et sådant hæs og tog imod neg fra vogn eller lagde dem ned til tærskværket, følte man rigtigt, at

"der var så højt til himlen og udsynet rakte vidt. Ak - nu er det stænget inde, ikke mere frit."

Efter nogle års forløb tog min far fat på at bygge en lade, støbte op med fyld af sten, samlet i rigelig mængde på markerne. Så fik gården endelig et passende udseende, og høsten kunne komme godt i hus. Høner, der ikke var med i hakkeordenen, fandt også her et fredfyldt sted at lægge deres æg, og for det meste godt gemt. Også den usle balje i gården var blevet erstattet af et muret vandtrug med blomsterkumme.

Af kornsorter dyrkedes især byg og havre. Derudover var marker med hundegræs, rajgræs og rød-kløver til frøavl. Disse planter kunne under gode vejrforhold give et godt driftsudbytte. Markernes benyttelse kunne eksempelvis være således:

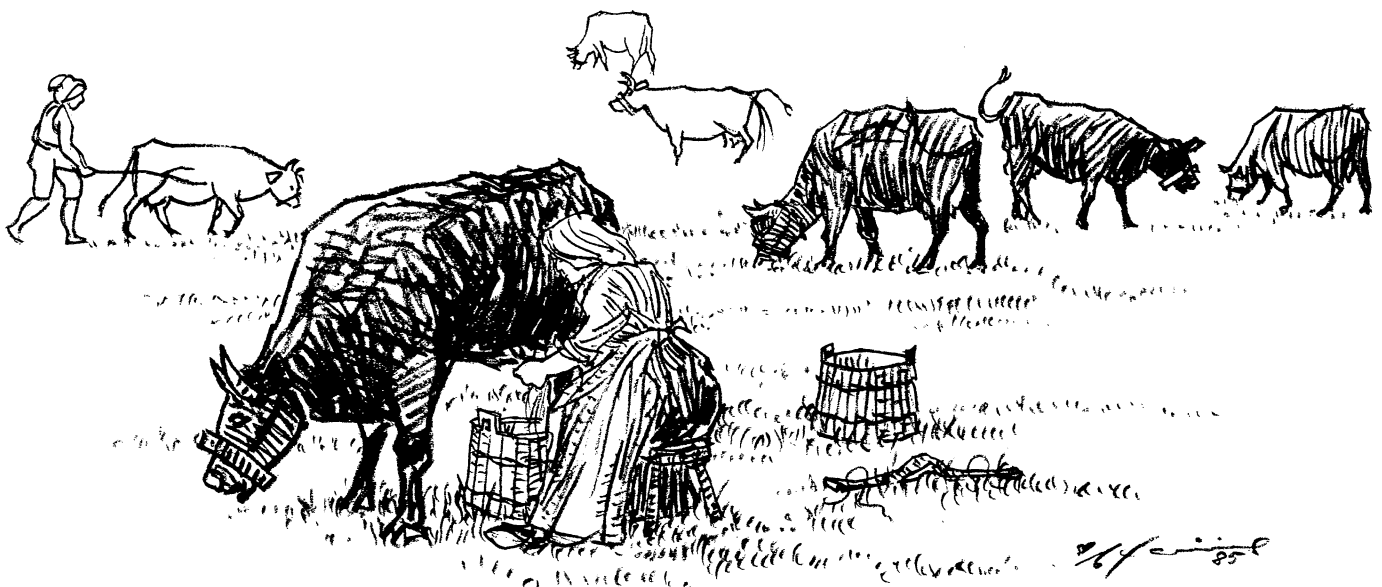
Korn	20 td.ld. i 3 marker
Roer	6 td.ld. i 1 mark
Græs (hø)	15 td.ld. i 2 marker
Frøavl	7 td.ld. i 1 mark

Ialt dyrket 48 td.ld. i 7 marker

Hertil kommer en fold vedvarende græs ved gården, og foruden egne marker dyrkedes indtil 1930 19 td.ld. af de usolgte sommerhusgrunde i "Søndergård's villaby".

Folkene skiftede jo med årene. Fra 1925 indgik min bror Ove i arbejdet. Med undtagelse af tiden ved militæret og et par år på forsøgsstationen, var han med i arbejdet til 1935, da han blev studerende ved Landbohøjskolen. En daglejer og en husmand blev da tilsagt alt efter travlheden. Når vi voksne børn havde fridage eller ferier, måtte vi ofte tage et nap med, især i høsttiden. Til husholdningen holdtes en pige- og konehjælp til større arbejder indendørs. I 1943 var arealet vest for Ballerupvej og nogle grunde oppe ved banen udstykket og gårdens areal mindsket til 34 td.ld. Det lettede på arbejdet i markerne.

Efter kraftig opfordring "fra mine kvindfolk", genoptog min far i 1937, efter flere års forløb, dyrkningen af spindhør, dog først i en mindre parcel. Hørfabrikken Danalin i Tommerup, der så småt var kommet igang, leverede frø og aftog strået, men betingede sig at afregne dette med hørvarer - duge og håndklæder - i stedet for rede penge. Derfor "Kvindfolkenes" store interesse.

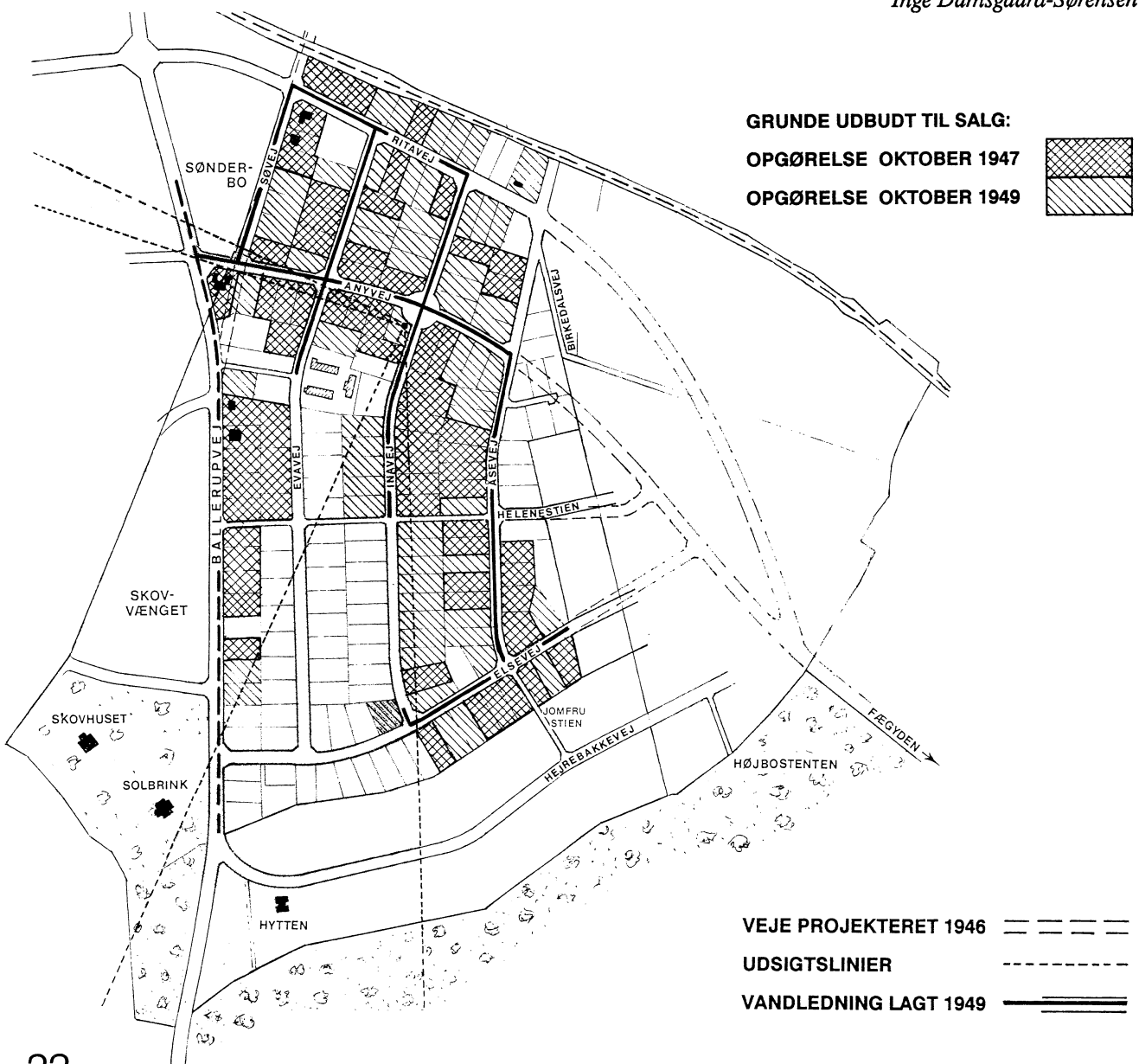
Af den første hørafgrøde blev der ved opformering af frø fra særligt udvalgte planter udviklet to hørstammer, Hareskovgård 5 og 16, der opnåede toppladser ved statsforsøgene med spindhør i Lyngby. De blev solgt til den nystartede hørfabrik A. Nielsen og Co. i Nykøbing Falster, der aftog avlen. Den blev fra 1942 - 1944 udvidet til 5 td. land.

Hørren blev høstet ved håndruskning, og det var let at finde "ruskere" til dette arbejde. Skoleelever, hjemmegående husmødre o.a., der gerne ville tjene lidt til ekstra fornøjelser. I en sådan hørmærk kunne der således være en halv snes mennesker i arbejde, alt efter hvor meget de hver især orkede.

Dette vellykkede arbejde med spindhør fik min far ikke lov til at føre videre. Han døde i juli 1944, 68 år gammel, just da høsten ventede forude. Med folkens hjælp fik min bror høsten gjort færdig og siden arbejdet ført videre, til overretssagfører Krautwald fra København overtog gården i marts 1945.

Og hermed var Hareskovgård's mange års omskiftelige tilværelse som landbrug slut. Markerne var nu modne til udstykning. Mor og mine to brødre fik lov til at bo på gården til et hus på Ballerupvej stod færdigbygget i oktober 1945. Krautwalds opsynsmand, Max Andersen flyttede da ind i boligen.

Inge Damsgaard-Sørensen

UDSTYKNINGSPLAN FOR HARESKOVGÅRD

Den 7 maj 1945, to dage efter befrielsesdagen, overtog Inge og Arvid Krautwald skødet fra Johanne Damsgaard-Sørensen. Købesummen var 230.000 kr. Købet var sket med henblik på udstykning af markerne, og i juli 1946 forelå et udstykningsprojekt udarbejdet af J. Budtz.

På det tidspunkt var der stor uklarhed vedrørende det overordnede vejnet. Eksempelvis blev Ballerupvejen betegnet: "Off. vej Fiskebæk - Klovtoftevejen (Ringvejen)" og hovedvejen til København var Lille Værløsevej, som lå nord for Slangerupbanen.

I udstykningsprojektet var der projekteret med, at Ritavej og Anyvej skulle forlænges hen over Jydellodderne. De to veje skulle løbe sammen og føres langs skovdiget til Fægdyden. Disse planer blev senere opgivet, men Anyvejen's forløb og skrå udmunding i Åsevej er et minde fra den oprindelige planlægning.

Også en anden detalje fra udstykningsplanen har sat sine spor. Da parcellforeningen var oprettet, blev grunden på hjørnet af Anyvej og Inavej overdraget foreningen. Planen var, at der her skulle etableres et anlæg med udsigtshøj og lege-

plads. Fra udsigtshøjen skulle man have udsigt mod syd til Hareskoven og Hejrebakken, og mod vest skulle man kunne se solen gå ned bag Kirke Værløse's marker.

For at sikre udsigten bevaret blev der på en række grunde langs Inavej og langs Anyvej pålagt servitutter, der hindrede bebyggelse mellem de på planen viste udsigtslinier. Mange huse blev trukket et ekstra stykke tilbage fra vejen på grund af udsigtslinierne, og på en række grunde langs Inavej kunne først opnås byggetilladelse efter, at udsigtsservitутten blev sløjfet i 1960.

Selv om udstykningsplanen var udarbejdet for hele området, blev grundene kun udbudt til salg gradvist. Salgskontoret var i Max Andersens lejlighed på Hareskovgård, og hans kone Helga underskrev til vitterlighed på det foreløbige skøde, der udgjorde slutsedlen. Prislejet var et ganske andet end i dag. Købesummen var i efteråret 1953: 150 Øre pr. kv. Alen Bruttoareal og udgør ca. 4.200 Kr. for en grund. På købsdagen blev betalt 100 kr. og herefter en månedlig ydelse på 50 kr, med 5 % p.a. i rente på restgælden.

PARCELFORENINGENS START

Beklageligvis mangler vi referat fra den stiftende generalforsamling den 15 JUNI 1947, og foreningens forhandlingsprotokol starter først fra 1952. Heldigvis findes en omfattende korrespondance, som fortæller om de første fem års aktiviteter. Foreningens første formand var gartner Carsten Petersen.

Af underskrifter på regnskabet fra 1-6-1947 til 15-5-1948 fremgår, at Knud Holm var sekretær og C. Simonsen og H. Ildsgaard var bestyrelsesmedlemmer.

De første år blev generalforsamlingerne afholdt i København i Rømersgade f.eks. i "Piosalen" eller "Karl Marx salen".

VANDLEDNING

Den vigtigste opgave fra starten var at få indlagt "Sommervand" på arealet. Allerede i efteråret 1947 blev der sendt ansøgning til I/S Værløse Vandværk, og sognerådet vedtog at lade kommunens ingeniører udføre projekteringsarbejdet. Juli 1948 blev der på et møde på Lille Værløse kro med vandværket drøftet forsyning til ca. 120 parceller, hvoraf kun 70 - 75 var solgt. Der blev indhentet tilbud fra gas- og vandmester H. Wagner og lånetilbud fra Bikuben.

Overretssagfører Arvid Krautwald delte ikke grundejernes interesse for at få indlagt vand. I et brev skriver han: "Jeg havde i virkeligheden tænkt mig, at grundejerforeningen kunde nøjes med at anvende de 6 stik langs hovedvejen, for hvis anbringelse jeg betalte for et par år siden, samt vandhanen på gårdspladsen, hvorfra vandet indtil nu veder-

lagsfrit for grundejernes medlemmer er taget, idet jeg jo gerne ser, at omkostningerne for Parcelejerne bliver så små som muligt".

I foråret 1949 blev vandledningen nedlagt til 113 parceller på den del af arealet, som først var blevet udstykket, og hvor sommerhuse efterhånden skød op. For at give et indtryk af udstykningens gradvise forløb og den første vandlednings omfang er udarbejdet vedstående kort. Skraveringerne af grundene er sket på grundlag af opgørelser pr. 1. oktober 1947 og 1949 fra Københavns amtstue, som angiver solgte grunde, og grunde som er udbudt til salg.

I løbet af de følgende år fortsatte salget så hurtigt, at der i 1952 blev indhentet tilbud på den resterende vandledning, som blev nedlagt i efteråret 1953.

MILJØKLAGE

Med 24 underskrifter blev parcellforeningen bedt om at tage affære i nedenstående sag:

"Det drejer sig om det støberi Hr. Overretssagfører Krautwald har udlejet gårdens to længer, i særlig grad den nordlige længe, hvor støberiet uden på bygningen har opsat et slags fyr eller lignende indretning, som hver dag udsender en røgplage så uudholdelig, så de nærliggende parceller er ganske ubrugelige for deres ejere og pårørende.

Ligeledes må man fra tidlig morgen til sen eftermiddag finde sig i at høre på et hvinende hejseværk. Desuden må man ved arbejdstidens ophør døje en ulidelig stank forbundet med en over et stort areal ødelæggende sodplage, opstået ved at adskil-

lige spande vand overhældes de gløder, som rages ud af det omtalte fyrsted.

For udestående lyder det måske ikke så slemt, men har man først engang fået sin udendørs middag eller kaffetår belagt med aske og sod forstår man de ulemper, de omkringliggende parceller har måttet døje sommeren igennem.

At man så samtidigt har fået udsigt til en decideret losseplads i stedet for den nydelige staldbygning, man blev præsenteret for, da man købte parcellen, gør jo ikke sagen bedre".

På klageskrivelsen er noteret, at den blev forelagt Værløse sogneråd d. 20-8-1948, og foreningen sendte også en klage til sundhedskommissionen.

GÅRDENS SIDSTE ÅR

Støberiet blev stoppet, men senere fremkom andre forslag til udnyttelse af gårdens bygninger. I marts 1954 blev meddelt, at man ønskede at oprette svinehold i den gamle lade og svinesti bag laden imod Inavej, og i efteråret 1957 fremkom forespørgsel om etablering af bogtrykkeri i hovedbygningen.

Så længe bygningerne eksisterede midt i boligområdet medførte anvendelsen af dem problemer, som parcellforeningen blev indvolveret i. Foreningen har i

alle tilfælde, hvor der blev forsøgt at etablere virksomheder på foreningens område, medvirket til at sikre at præget af beboelseskvarter blev bevaret.

I 1971 blev gården købt af kommunen og nedrevet, men nu opstod problemer om den mest hensigtsmæssige udnyttelse af arealet. Der fremkom flere forskellige forslag, men arealet kom til at ligge ubenyttet hen indtil 1983, hvor der efter en samlet plan blev opført 4 parcelhuse.

VEJNAVNE OG VEJFOND

Et gammelt rygte siger, at vores veje har fået navne efter den første bestyrelses koner, og da der i bestyrelsen var en ungkarl blev en af stierne døbt Jomfrustien. Rygtet kan ikke være korrekt, for det ville kræve en bestyrelse med 8 medlemmer.

Det kan derimod fastslås, at Værløse sogneråd på sit møde den 31 juli 1950 vedtog, at godkende de af parcellforeningens bestyrelse foreslåede navne. Efter sognerådets godkendelse måtte man igennem en række drøftelser med bl.a. Arvid Krautwald, inden vejskiltene kunne bestilles, så de blev først opstillet i for-

året 1951, iøvrigt længe før egentlige veje var anlagt.

For at skaffe midler til udførelse af veje udarbejdede bestyrelsen love for et vejfond, og fik oprettelsen besluttet på generalforsamlingen d. 6. juni 1952. Det årlige bidrag blev sat til 1 øre pr. kv. alen.

Interessen for veje steg yderligere, da det blev meddelt, at Hareskovgård var placeret i "inderzonen" hvilket glædede de, som ønskede at bygge helårshuse, medens der var mindre begejstring hos mange, som ønskede Hareskovgård bevaret som sommerhusområde.

**DE FØRSTE
GRUNDEJERE
MÅTTE
STARTE PÅ
BAR MARK**

**KOEN STÅR
PÅ MURER
MADSENS
MARK
HER BLEV
ÅSEVEJ
SIDEVEJ
ANLAGT I
1962**

SOMMERHUSEJERNE

I perioden fra 1946 til 1957 var det kun muligt at opnå byggetilladelse til helårshuse langs de offentlige veje Søvej og Ballerupvej. Langt de fleste grundejere havde da også anskaffet deres grund med henblik på sommerhus. Lige som i de andre udstykninger i Værløse, Bavnegård, Klostergård og Ryetholm, skød sommerhusene op i stort antal i disse år. Enkelte lod opføre store veludstyrede sommerhuse, men mange klarede sig med små selvbyggede huse, som ved tilbygning efterhånden voksede, når der blev penge til sokkelsten, brædder og tagpap.

Lille Værløse ændrede sig på kort tid fra en idyllisk landsby til en rigtig ferieby, hvor indbyggertallet blev mangedoblet på fridage og i sommertiden. Ikke mindst søndag morgen kunne det opleves over for kroen hos bageren, hvor kundekøen strakte sig langt ud på gaden.

Nogle flyttede i sommerhuset fra maj til september, men især i skoleferien nød alle børnefamilierne livet i sommerlandet i fulde drag, selv i de uger hvor faderen dagligt måtte tage med Slangstrupbanen til byen - voksne havde jo kun 3 ugers sommerferie den gang.

Det var energiske mennesker men med beskedne indkomster, som købte grunde i Lille Værløse. Oversigt over medlemmer i parcelforeningen Hareskovgård fra 1953 viser følgende erhvervsfordeling:

postbude, arbejdsmænd og specialarbejdere	25 %
håndværkere, kontorfolk og mindre handlende	50 %
ledende funktionærer, mestre og grossister	25 %

og den sidste gruppe rummede især unge mennesker, som endnu kun stod på de nederste løntrin eller var nyetablerede.

TRINBRÆDT SYVSTJERNEN 1930 - 1974

VÆRLØSE STATION 1906 - 1974 (nedrevet 1977)

SLANGERUPBANEN - HARESKOVBANEN

Turen med Slangerupbanen var hyggelig men tidkrævende. D.S.B. overtog banen i 1948 og indsatte lidt bedre vogne, men beholdte stations- og togpersonalet, så den hyggelige stemning fra privatbanen fortsatte endnu nogle år. Køreplanen blev udvidet med tog hver halve time i myldretiden, men midt på dagen var der 1,5 - 2 timer mellem togene, og om aftenen endda 2,5 time. På søn- og helligdage kørtes med timesdrift.

Køretiden kunne ikke sættes ned. Største hastighed for toget var 45 km/time, indtil sporet kunne blive forstærket, og der var nedsættelse til 30 km/time ved de mange farlige overskæringer. Turen fra Værløse til København-Lygten varede når køreplanen kunne holdes 41 minutter.

Slangerupbanen fik stor indflydelse på, hvem der i årene omkring 1950 fik lyst til at købe sommergrund i Lille Værløse. Stationen ved Lygten på Nørrebro blev meget benyttet som udgangspunkt for udflugter til

skovene omkring Værløse og til ture til Furesø, Farum sø og Søndersø. Mange blev således kendt med egnen, og en god togforbindelse til sommerhuset var nødvendig, der var meget få som i de år havde mulighed for at anskaffe egen bil.

Hareskovgårds medlemsoversigt fra 1953 bekræfter at grundejerne især kom fra bydele, hvor banens stationer lå bekvemt for deres bolig.

Område:	Antal:
Dyssegård - Hareskovby	16
Kbh. N.V. og Nørrebro	36
Frederiksberg (nord)	9
Østerbro	6
ialt	<u>67</u>

Brønshøj og Vanløse	14
Vesterbro	9
København K og Sundby	15
ialt	<u>38</u>

Forskellige bydele	16
--------------------	----

Banestrækningen fra Farum til Slangerup blev iøvrigt nedlagt i 1954, og samtidigt blev navnet ændret til Hareskovbanen.

FERIEDAGE I LILLE VÆRLØSE

Vores første sommer i Værløse tilbragte vi al vores tid på den nye grund. Jorden skulle renses for kvikgræs, tidsler og andet ukrudt, der skulle anlægges bede og græsplæne og plantes hækplanter, træer og buske. Desuden byggede vi et beskedent sommerhus og et lille hus med hjerte i døren.

Fra terrassen foran huset nød vi den pragtfulde udsigt ned til Hareskoven og Hejrebakken, og om aftenen fulgte vi bilernes lygter, når de passerede på Frederikssundsvej mellem Ballerup og Måløv.

I år har vi fået bedre tid til at nyde det dejlige liv i sommerlandet, langt fra byens støj og røg. Siden pinseferien har vi boet i sommerhuset hver weekend, og straks børnene fik skoleferie flyttede vi til Værløse.

Husholdningen klares lettere nu. Der er blevet lagt vand ind på grunden, og i stedet for det gamle primusapparat har vi fået Kosangas. Om få dage er tilbygningen færdig, så børnene kan flytte ind i deres eget kammer med faste køjer, og vi slipper for opredning i stuen.

Køkkenhaven og blomsterbedene blev i orden før ferien, og heldigvis har muldvarpen kun huseret under græsplænen i det ene hjørne, som nu ligner et helt bakkelandskab. Forhåbentlig fortrækker den ind på den tomme nabogrund, så vi kan slippe for nye muldvarpeskud i plænen.

Selv om der stadig er en del at gøre i hus og have, har vi tid til at nyde ture rundt i Værløse's dejlige natur. Korte aftenure er flere gange gået over Hejrebakken ned til stien syd for Søndersø, hvorfra man kan se solen gå ned bag træerne på søens modsatte bred. Kun medlemmer af lystfiskerforeningen har lov til at sejle på søen, men vi andre kan tage til bådudlejning-

gen ved Fiskebæk, og få en skøn rotur på Farum sø.

Fra de utallige muligheder vi har for ture i skovene omkring Lille Værløse, Nørreskov, Ryget, Jonstrupvang, Store og Lille Hareskov, skal som eksempel kun omtales en, hvor vi følger oldtidsveje i Lille Hareskov.

Vi går ind i skoven ved Højbo-stenten. Lige inden for skovdi- get ses tydelige spor af hulveje, som viser at der helt fra oldtiden har været færdsel fra Værløse gennem skoven på dette sted. Stien langs hulvejs- sporene fører os til Ønskebøgen.

Den gamle bøg har kun nogle få grene tilbage, men træet var i mange år samlingspunktet, når Arbejderforeningen og når Lille Værløse Asyl arrangerede pinse- fester, med karuseller, tombola, kraftprøve og dansebod. Fra

Ønskebøgen bestod, som tegningen viser allerede i 1966 kun af en kort tyk bul med nogle stammer og udgåede grene. De sørgelige rester af den tidligere stolte bøg fik lov til at blive stående frem til ca. 1975, hvor den sidste frønnede stub blev fjernet.

festsang ved asylfesten den 14. maj 1883 er hentet følgende linier:

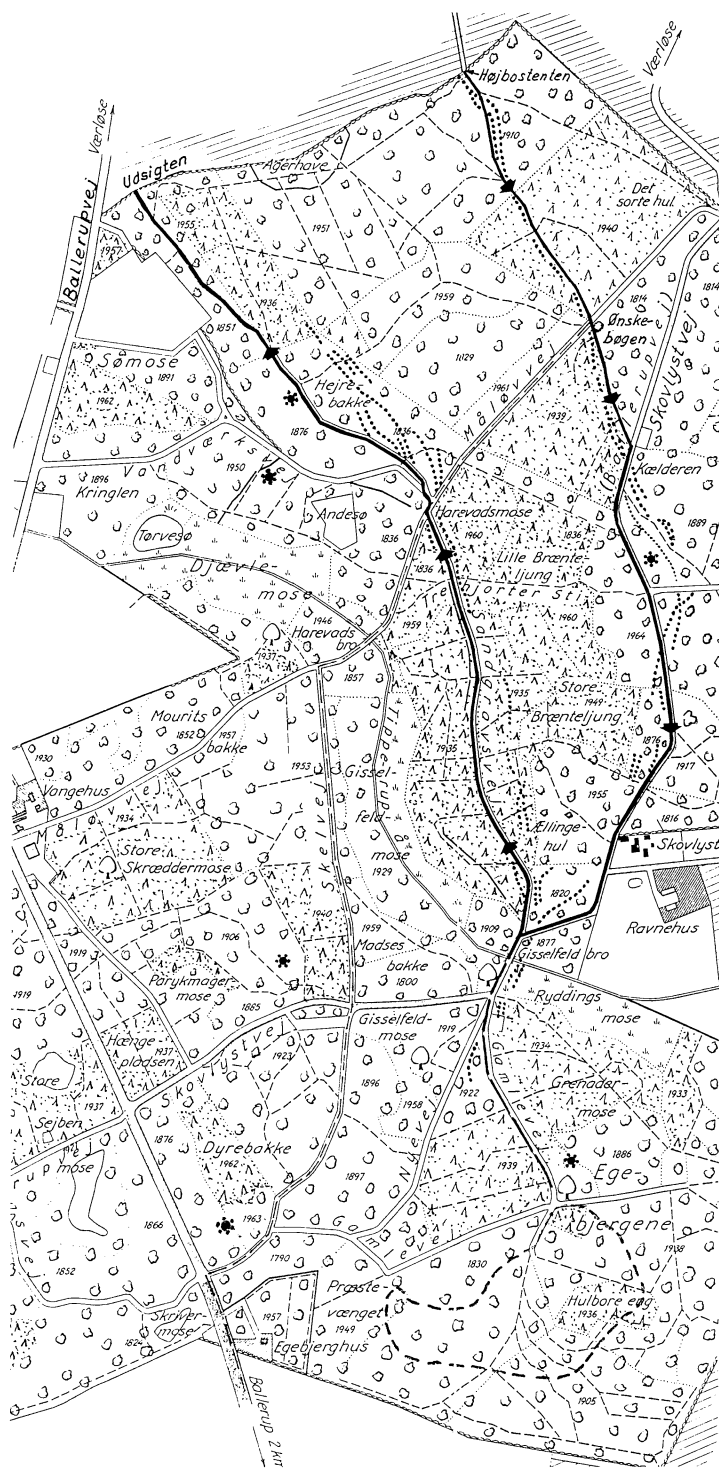
"Her under Ønskebøgens Træ,
Hvis Krone vidt sig breder,
Her finder vi et yndigt Læ,
Som os mod Stormen freder."

Der er et hul i stammen godt 2 m oppe. Det hedder sig, at er man heldig med første kast, at få en sten ind i hullet, går det ønske, man i det samme gør, i opfyldelse. Træets alder er 200-300 år, og skovridder E. Laumann Jørgensen har lovet, at det vil få lov at blive stående, så længe det ikke frembyder nogen fare.

Efter stenkast og ønsker går turen videre mod syd til gravhøjen omtrent ved Gamle Jagtvej. Gravhøjen og flere nærliggende hulvejsspor i sydgående retning markerer oldtidsvejens videre forløb ned over Tipperup Å ved Gisselfeld Broen. Inden vi når hertil, må vi stoppe op ved Skovlyst. Her er iskagehus og to kæmpehøje gynger, som også er fristende for de voksne.

Til hjemturen vælger vi Sandgravsvejen og Hejrebakkestien. Denne rute følger den anden oldtidsvej, som gik fra syd til Lille Værløse. Hejrebakken ligger inde i skoven, og kort efter Målvvej ses spor af flere hulveje, som gennem århundreder er slidt af vogne og heste, som har måttet stride sig op over Hejrebakken. Syd for Hejrebakkestien ses resterne af en langdysse, med nogle større sten for den ene ende og en stenkiste i den modsatte ende.

Hejrebakkestien fører ud til "Søndersø Udsigt" ved skovdiget lige vest for Hytten. Herfra var tidligere en storslået udsigt til Lille Værløse, Ryget, Kirke Værløse og ud over Søndersø. Nu er det meste af udsigten forsvundet, og med den navnet. I

SIGNATURFORKLARING

===== offentlig vej	○ ○ ○ ○ løvskov
===== skovvej	Λ Λ Λ Λ nåleskov
----- skovspor, sti	1875 bevoksningens fødselsår
----- stendige	----- bevoksningsgrænse
----- jorddige	○ ○ ○ ○ eng, mose
===== vandløb	* kæmpehøj
..... hulveje	----- motionstur

dag kaldes bakken, selv om det ikke er helt korrekt, for Hejrebakken.

Det blev en lang omtale af en kun 3,5 km. skovtur, men hermed blev samtidigt omtalt de to oldtidsveje, som fra Hareskoven gik til Lille Værløse, hen over de marker Hareskovgård fik tildelt ved udskiftningen.

Værløse ligger jo langt fra havet, men alligevel har vi gode bademuligheder i Furesøens klare vand. Når børnene tager på badetur alene, skal de tage til Furesøbad, hvor der er opsyn ved stranden. Roklubben Furesø har overtaget den gamle restaurant og badet, og udfører et enormt ombygningsarbejde, så der kan etableres gode forhold for sporten. Desværre har man været nød til, at nedlægge den 10 m høje vandratschebane, hvor gæsterne kunne køre på flade vogne ned og ud i vandet.

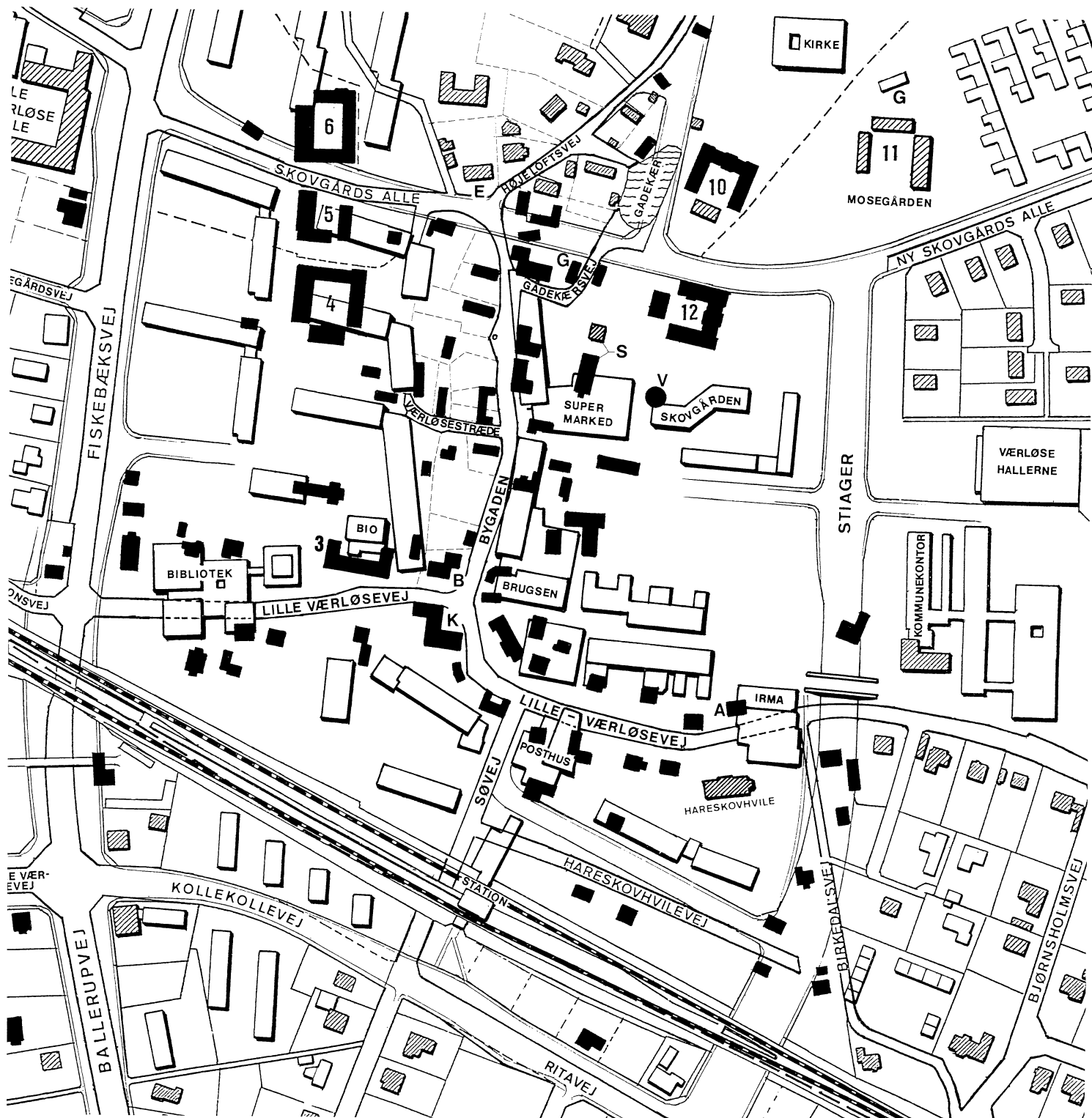
Tager hele familien på badetur, går turen som regel gennem Skolekrogen, forbi Skolekrogshuset og videre i Nørreskov til en lille strand neden for de høje skrænter. Det er en utrolig smuk og fredelig plet med solskin hele formiddagen.

Også indkøbsture hører med til ferieoplevelserne. Vi går over banen ad Søvejen til Lille Værløsevej. Fortsættes fra torvet ved kroen gennem Bygaden forbi Værløsestrædet til Højloftsvej, kan den gamle landsbystemning endnu opleves, og går man gennem Gadekærvej til byens idyliske gadekær, kan man herfra se Langkærgård, Mosegården og Gammelgård, og man kan nyde udsigten over bugnende kornmarker til Nørreskov.

Mange af byens huse er 100 - 150 år gamle, og på en sommerdag er byen hyggelig og rar, men de primitive kolde huse er næppe helt så hyggelige i en regntung efterårstid og på kolde vinterdage.

Bag Købmandsgården ses den gamle skole, som i 1850'erne havde afløst rytterskolen fra 1728. Den lå oprindeligt med gavlen ud mod Bygaden, hvor grønthandler Otto Christoffersen nu har sin butik. I den gamle skolestue indviede Historisk forening i 1953 sit første museum. Der blev alt for lille plads til de mange interessante museumsgenstande, men foreningens inspirerende formand kulsvier Karl K. Nielsen gør et besøg i museet til en udbytterig og spændende oplevelse.

I området Fiskebækvej, Skovgårds alle, Stiager, jernbanen, er 81 gårde og huse revet ned for at give plads til Bymidten, vej- og baneudvidelser.

I dag er kun 2 huse fra før 1957 tilbage, og efter planerne skal kun Hareskovhvile bevares. Også uden for området har bl.a. bygning af nye huse og udvidelse af Ballerupvej og Kollekollevej medført nedrivninger, så ialt er over 100 af Lille Værløses huse ofret på udviklingens alter.

LILLE VÆRLØSE 1957+1987

BYGNINGER I 1957		NEDRETVET FØR 1987
OPFØRT EFTER 1957		BYGNINGER I 1987
		

3. ANNEXGÅRD	A. ASYL
4. TOFTEGÅRD	B. BAGER
5. SKOVGÅRD	E. ELLENS LYST
6. FREDSHOLMGÅRD	G. GADKÆRHUSET
10. LANGKÆRGÅRD	K. KRO
11. MOSEGÅRD	S. SKOLE
12. GAMMELGÅRD	V. VANDVÆRK

KAMPEN FOR VEJE OG KLOAKLEDNING

Årene 1953 til 1956 blev præget af diskussioner for og imod anlæggelse af veje og kloakledninger. Foreningen havde fået ny ledelse, bl.a. havde Vilh. A. Bendtsen overtaget formandsposten i 1952, efter at Carsten Pedersen solgte sin parcel, og Henning Lyng Poulsen var blevet kasserer, da fru Lund på grund af sygdom trak sig tilbage.

Det blev nødvendigt at holde såvel ordinær som ekstraordinær generalforsamling i 1954, 1955 og 1956. Ingen af de ordinære generalforsamlinger blev beslutningsdygtige, fordi fremmødet var mindre end de krævede 2/3 af foreningens medlemmer. Dette krav faldt bort ved de efterfølgende ekstraordinære generalforsamlinger.

Synspunkterne for og imod veje var delte:

- en sommerhusejer udtalte, at han havde købt sin grund for at få fred og hygge og ikke for at bygge.
- en grundejer oplyste, at han havde købt sin grund fordi den lå i inderzonen, og han ønskede at bygge før han ville anlægge grunden.
- flere af selvbyggerne fandt tiden moden til at udskifte sommerhuset med et helårshus.

Der fremkom også mange bemærkelsesværdige forslag. En mente at man i lighed med kolonihaver selv kunne udføre arbejdet gennem arbejdspligt, medens en anden foreslog arbejdet udført som nødhjælpsarbejde.

"MIDLERTIDIG VEJ" VED ÅSEVEJ 4, SLAGGELAGET TROMLES JULI 1958

På de nævnte generalforsamlinger havde man under punktet forslag som fast dagsordenpunkt:
"Etablering af hovedkloakledning og midlertidige veje". I februar 1955 udsendte bestyrelsen en skrivelse til medlemmerne med bl.a. følgende orientering:

"Udtrykket "Midlertidige veje" skal ikke forstås at denne behandling er noget som skal kasseres senere dersom vejene skal gøres endeligt færdige.

Ved anlæg af veje skal følgende arbejde udføres:

1. Regulering og nødvendig planering af vejarealet.
2. Udgravning af vej-kassen, nedlægning af paksten. Herefter grusning, vanding og tromling, slaggebe-lægning og grus og tromling igen.

Når dette arbejde som kaldes midlertidige veje er udført, er vejene færdige til brug, og man kan nu påregne at opnå byggetilladelse. (Kloakeringen er jo samtidigt udført).

Om ønskes kan vejene senere asfalteres, men måske vil der hengå en række år før dette forlanges, dersom det i det hele taget vil blive forlangt.

Prisen for kloakker og veje kan ikke opgives nøjagtig, så længe arbejdet ikke er udbudt, men vi har rådført os med forskellige entreprenørfirmaer, og har således grund til at antage, at prisen kr. 2,40 pr. m² netto ikke er for lavt ansat.

Gennemsnitlig er de fleste grunde på "Hareskovgaard" ca. 1000 m² netto, hvilket igen vil sige, at prisen vil blive ca. kr. 2.400.- for veje og kloakker.

Dersom vi kan få et lån af 20 års varighed, vil det årlige afdrag være kr. 120,00 + rente.

Selvom arbejdet vedtages vil der gå ca. 0,5 år inden man skal påbegynde indbetalingen til afdragene".

Afstemningerne på de 3 ekstra-ordinære generalforsamlinger gav følgende resultater:

27-6-1954 47 ja 52 nej 3 ugy.

23-2-1955 54 ja 32 nej 0 ugy. - forslaget var altså forkastet, med 86 stemmeberettigede skulle der mindst være 57 ja-stemmer.

28-2-1956 65 ja 23 nej 2 ugy. - hermed var forslaget endeligt vedtaget, efter mere end 3 års forløb samt drøftelser på 7 generalforsamlinger.

VEJENE ANLÆGGES

I løbet af sommeren blev vej- og kloakprojektet udarbejdet og afleveret til behandling i kommunens tekniske udvalg og byplanudvalget, men på generalforsamlingen i februar 1957 blev det meddelt, at der yderligere ville gå 2-3 måneder, før kommunen kunne sende projektet til landvæsenskommissionen. Til gengæld blev stillet i udsigt, at der på grundlag af projektet nu kunne gives byggetilladelser til helårshuse.

Først sent på året begyndte man at grave ud til vej-kassen, men på grund af det våde efterår blev det ikke til ret meget.

Vejene blev endnu mere ufremkommelige, og situationen blev yderligere forværret, da foreningen "Birkedalsvej" opsatte bomme på tværs af Ritavej, og dermed forhindrede kørsel ad Birkedalsvej til Hareskovgård's nord-østlige område.

Endeligt i foråret 1958 kom der gang i vejarbejdet. Første etape

blev færdig i løbet af sommeren, og desuden etablerede NESAs EL-forsyning på arealet. Desværre var det trukket i langdrag med godkendelse af kloakprojektet. Der måtte således regnes med et stort opgravningsarbejde i vejene, som derfor kun blev udført med slaggebelægning i første omgang.

I tillid til at vej- og kloakarbejdet ville blive hurtigt færdigt, var mange gået i gang med at bygge helårshuse. Spredt over arealet var der opført 48 huse, som fik bygningsattest inden udløbet af 1959, og en snes huse var under opførelse.

Slaggevejene blev meget medtaget af den omfattende kørsel med byggematerialer, og for de familier, som flyttede ind i deres nye huse, var det et skår i glæden, at den manglende kloakledning medførte, at det lille hus med hjerte i døren måtte benyttes endnu en periode.

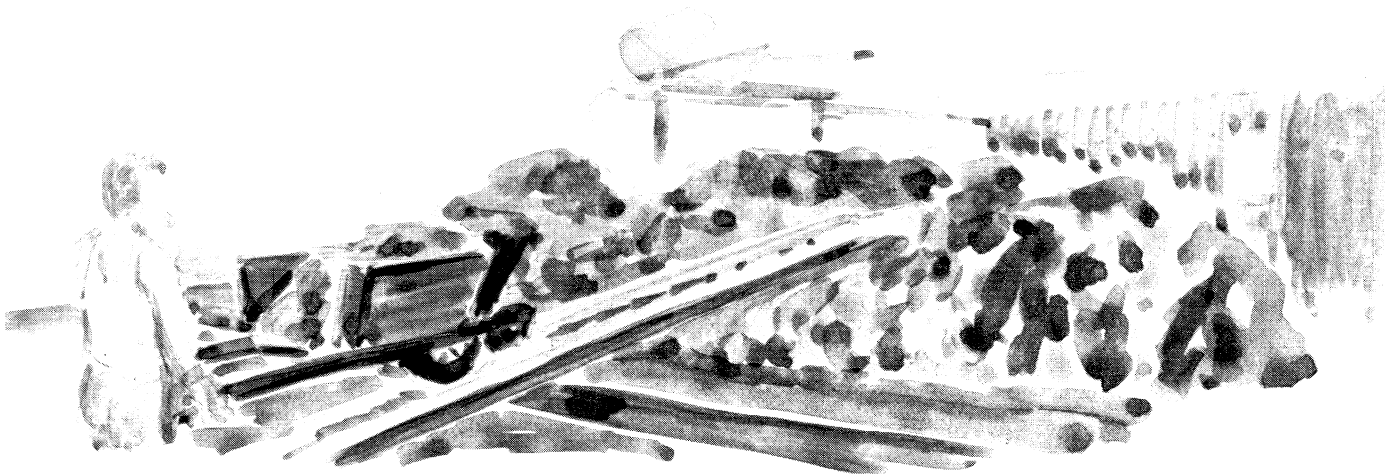
ANYVEJENS UDMUNDING I ÅSEVEJ, PINSEN 1958

SELVBYGGEREN

Især i den første periode efter byggemodningen gik mange igang som selvbyggere. De oplevede alle et par interessante og spændende år for hele familien, med meget stor arbejdsbelastning - undertiden skuffelser når ikke alt gik helt tilfredsstillende - men først og fremmest med mange glæder efterhånden den store opgave lykkedes.

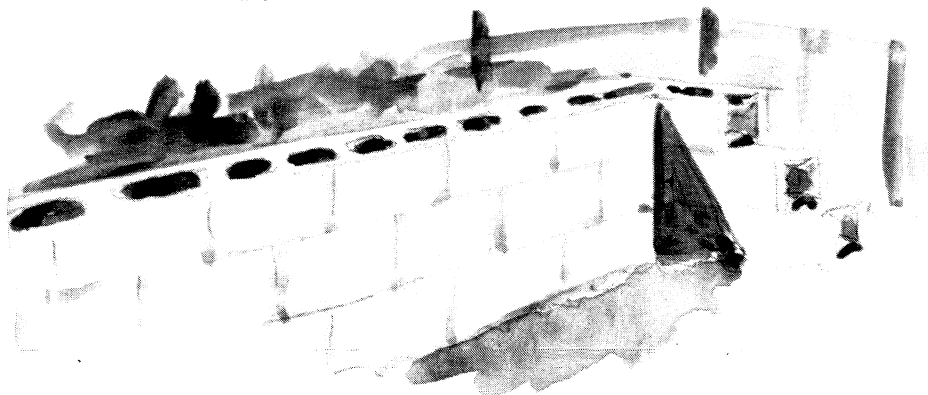
PAUL JUL HANSEN var selvbygger. Han skrev udførlig dagbog i hele byggeperioden, og illustrerede alle bogens sider med fine akvareller. Vi har fået lov til at låne dagbogen og plukke lidt hist og her. Desværre kan vi ikke gengive akvarellerne i farver, men selv i sort-hvid fremstår de som gode illustrationer.

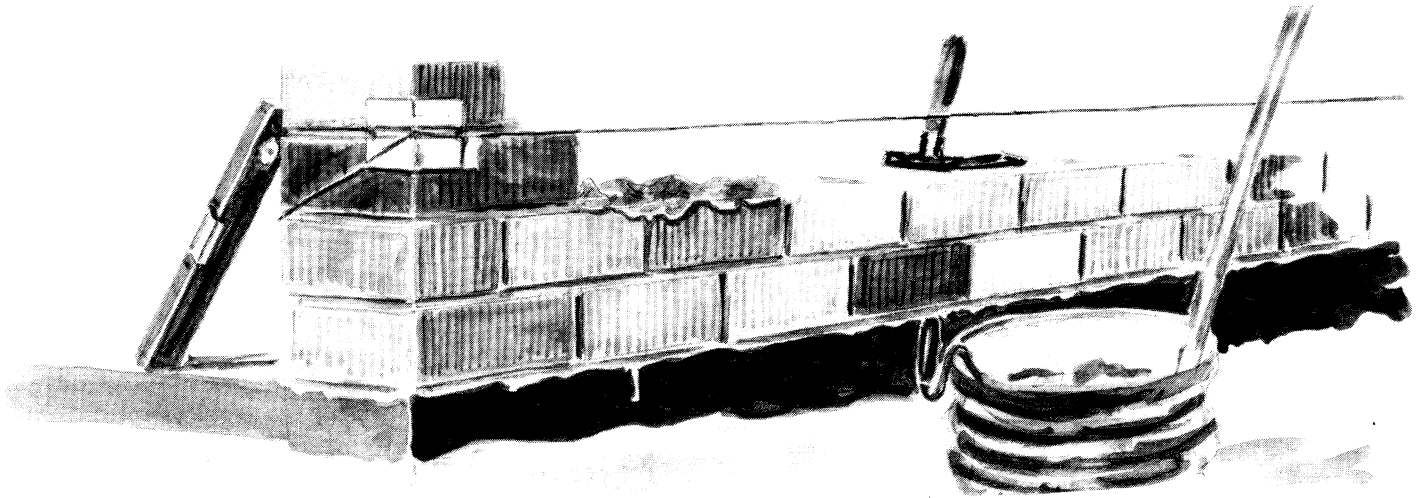

Mandag d. 13.
Det går strålende. Det våde Ler er som Smør at stikke i bare der ikke var så mange Sten. Jeg har smadret to ret store Flintesten med Hammeren.

9-6-1959 Tirsdag.
Nu går det godt. Jeg låner Sand hos naboen og lægger Zenitblokke, den nederste Række er lidt vanskelig, Overkanten af Støbningen er ikke særlig god.

Zenit 6 Timer.

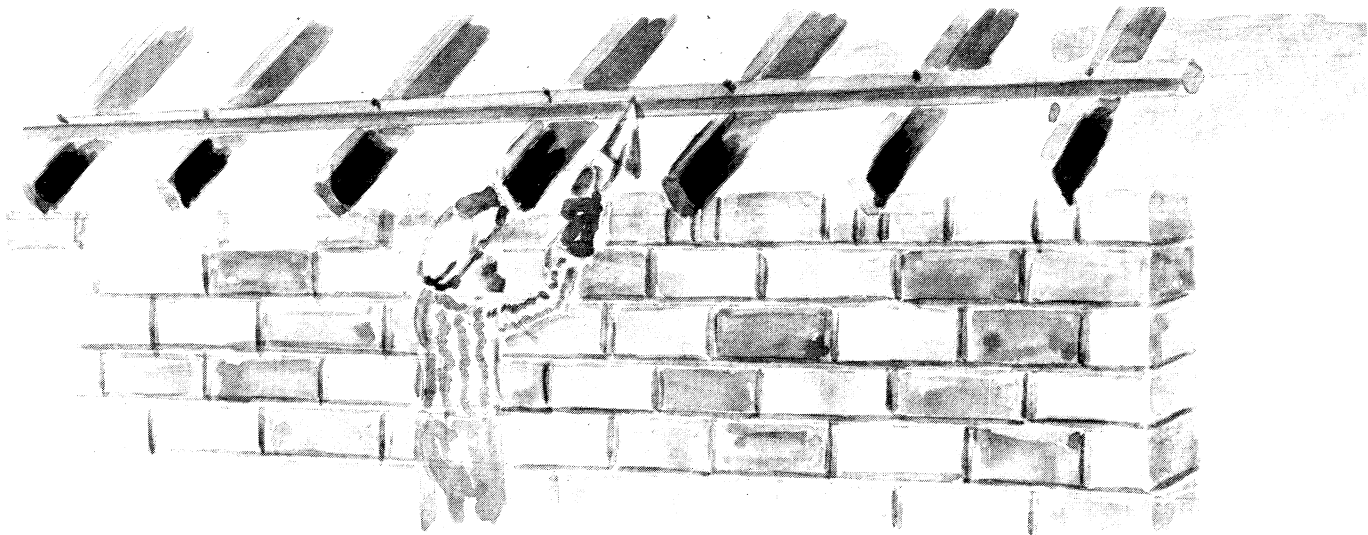

4-8-59 Tirsdag.

Nu er der ved at komme Gang i det igen. Jeg murer Langsiden og Arkitekten er rimelig.

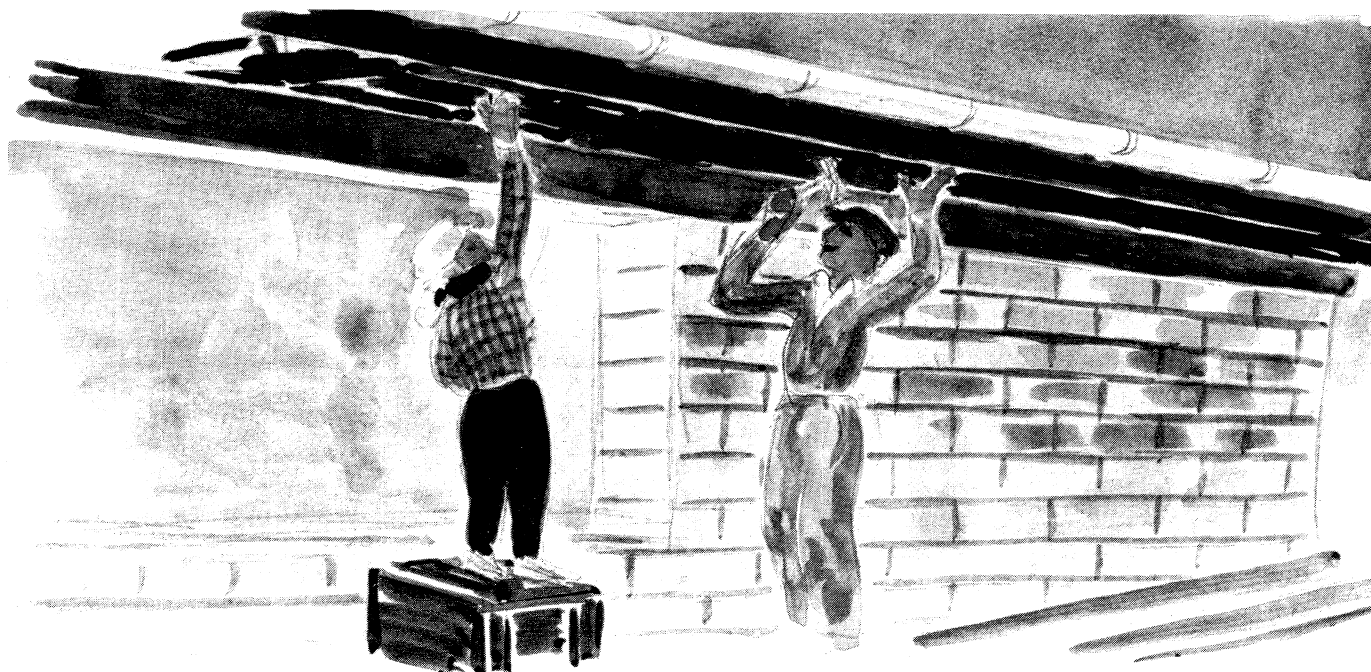
Opmuring	15	Timer
Lejf	2,5	"
Lotte	2	"

17-8-59 Mandag.

Der er nok at tage fat på. Blikkenslageren har været og sætte Mål, 25 imellem, og Murene skal lukkes. Jeg har tjæret Tagspær over Udhusmuren og laver Puslespil-Mosaik med flækkede (knuste) Sten. Jeg tror det bliver pønt.

Opmuring 3 Timer

4-10-59 Søndag

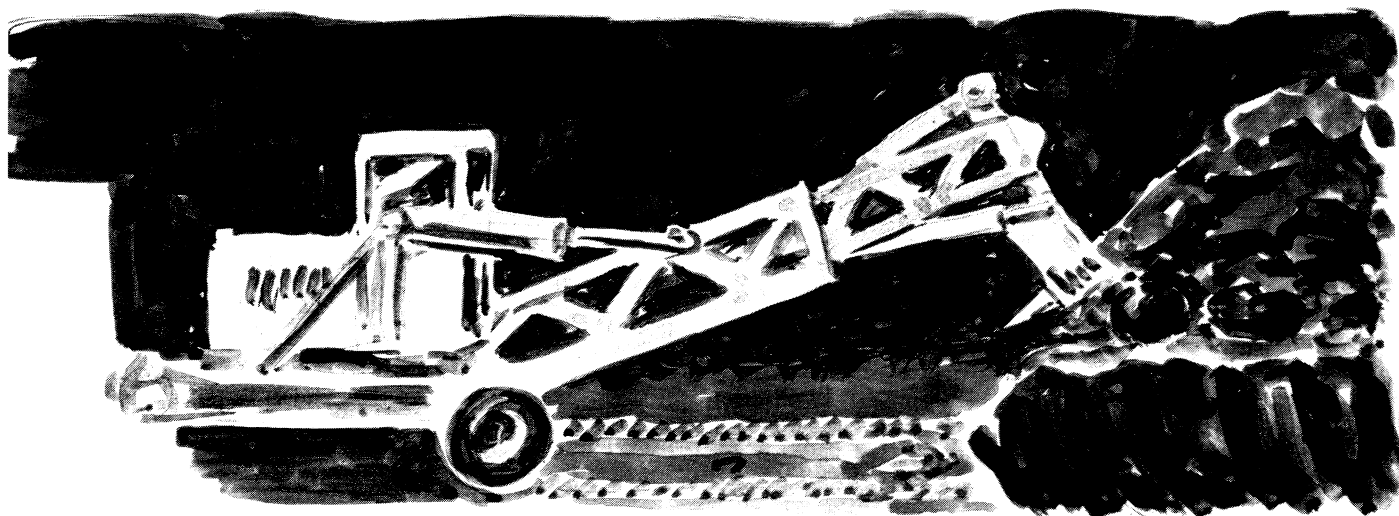
Der er kommet Olietank og Preben forsøger at grave, men vi måtte opgive det. Jorden er for hård. Vand på. Preben og Ivan sømmede Forskalling under Udhæng og jeg satte Gavltræ op.

Preben Forskalling	7	Timer
Ivan	6,5	"
Gavltræ my selv	17	"

Tirsdag d. 5-1-60.

Det skal som bekendt være galt før det kan blive godt, så lad os håbe at det bliver godt engang, og at vi beholder hele Bredden. Der bliver lavet Hovedkloak,- kort sagt,- Al Gang foregår ad Bagdøren.

Lukning af Bagdør 4 Timer

Søndag d. 7-2-60.

I dag gik jeg ned med Flaget.
Røgforgiftning, Malerlugt og
alm. Surhed, -Jeg gik bare hjem
og i Seng.

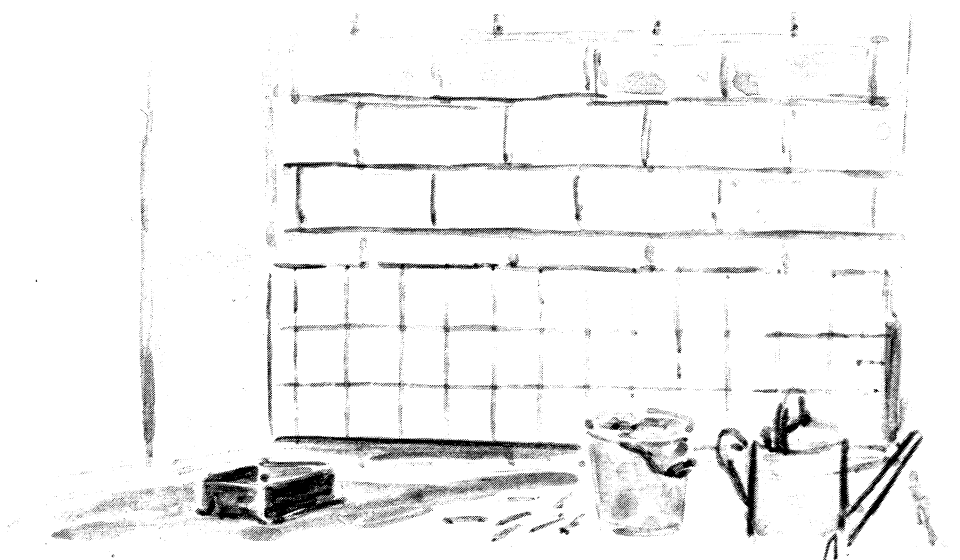
Den forbandede Nødovn	1,5
Malerarbejde, grunding	4,5
Betty,- Knastelak	1,5

Torsdag d. 12-5-60.

Nu har vi ventet en Måned på
Mureren. I Morges sagde jeg til
Arkitekten at nu klasker jeg de
Fliser op selv i Badeværelset.
Han grinede af mig, gad vist om
han er klar over at det er mit
Alvor.

Fliseopsætning 6 Timer

Mandag d. 13-6-60.

Huset er ved at være færdigt, der mangler selvfølgelig en Masse Småtteri, der helst skal laves alt sammen på een Gang, når jeg ellers kan komme til for Håndværkerne.

Det er svært at lægge en fornuftig Arbejdsplan, men vi er begyndt at pudse Vinduerne og fernisere Vinduesrammerne.

3,5 Time

Søndag d. 18-12-60.

Hvornår bør man slutte beretningen om Selvbyg, - når Huset er færdigt?

Det er det, på en Måde, der er masser at lave endnu, men det er Småting. Der mangler en Pejs i Udhusstuen, Taget skal laves om, af en anden Blikkenslager, vi venter stadigt på Elektriker for den sidste Kontakt. Vi skal af med Sommerhuset og ordnet Haven.

Hermed slutter Beretningen om Selvbyggeren der var naiv nok til at tro at han kunne bygge et Hus, - og til sin egen Forundring også gjorde det.

UD FOR
ÅSEVEJ 5
FLYTTES
BRØNDRING
TIL KLOAK

EFTERÅR
1959

KLOAKLEDNING OG FÆRDIGE VEJE

Forsinkelsen af kloakprojektet må ses i lyset af, at kommunen skulle løse kloakeringsproblemer i større målestok. Der skulle etableres en hovedledning fra byen gennem Evavej til aflastning af ledningen i Ballerupvej, og bygges regnvandsbassiner ved Ritavej (Kollekollevej) og for enden af Evavej.

Planerne blev godkendt i sommeren 1959 og arbejdet udbudt i licitation. Entreprenør Erik Jørgensen fik arbejdet og gik omgående igang, men kort tid efter lå arbejdet stille, indtil der i november blev rettet en klage gennem sognerådsformand Bech.

På grund af de mange ulemper, først med de midlertidige slaggeveje så med opgravning til kloakledning, var der på generalforsamlingen i februar 1960 overvældende stemning for, at der nu skulle udføres færdige veje, og forslaget blev enstemmigt vedtaget på den følgende ekstraordinære generalforsamling, der iøvrigt blev den første generalforsamling, som blev afholdt i Lille Værlose.

Både foreningens formand og kasserer havde solgt deres grunde. Som ny formand valgtes den hidtidige næstformand E. Barlem, og efter en lovændring blev det muligt at H. Lyng Poulsen fortsatte, nu som ansat kasserer.

I begyndelsen af 1960 blev kloakkerne færdige, og i løbet af året blev vejenes kørebaner i orden, men færdiggørelse af grusfortove og skråninger til parcellerne, som lå under eller over vejens niveau, gik i stå. Entreprenør Poul E. Jørgensen gav frostvejret skylden, men i juni 1961 udtalte vor rådgivende ingeniør: "Poul E. Jørgensen har nu travlt på Toms fabriker i Ballerup, men når han kan løsriver derfra, vil han gå i gang med at udkøre jord til skråningerne".

Først på generalforsamlingen den 15-2-1962 kunne formanden meddele, at nu er vejarbejdet i realiteten færdigt, der mangler kun nogle forskellige småting. Muligheden for at lade grusfortovene flisebelægge blev drøftet og en afstemning viste, at kun med en enkelt imod, gik alle ind for fliser.

EVAVEJ
SET MOD
NORD FRA
ELSEVEJ

KLOAKRØR
TIL HOVED-
LEDNINGEN
OPSTILLET

EFTERÅR
1959

FLISEFORTOVE

Trods den klare tilkendegivelse for fliser, og løftet om at "småtingene" som manglede, hurtigt ville blive bragt i orden, skete der ikke noget hele sommeren 1962. Mange medlemmer tabte tålmodigheden, og Ole Mortensen fremsendte et brev til bestyrelsen, hvori 60 medlemmer ved deres underskrift begærede ekstraordinær generalforsamling med hovedpunktet:

"Flisebelægning af fortovene samt ansøgning til kommunen om overtagelse af vejene som offentlige"

Generalforsamlingen blev afholdt den 3-10-1962. Til stede var som gæster sognerådsformand O. Bech og rådgivende ingeniør Nørlem, så eventuelle kommunale og tekniske spørgsmål kunne besvares. Bølgerne gik højt på mødet, men problemerne om flisebelægning og kommunens eventuelle overtagelse af vejene blev grundigt belyst.

Ved formandsvalget blev Ole Mortensen valgt med overvældende majoritet. Herefter meddelte 3 bestyrelsesmedlemmer og kassereren Lyng Poulsen, at de ikke

ønskede at fortsætte, så der måtte vælges 3 nye medlemmer til bestyrelsen. Af dem blev Erik Malkær på det efterfølgende bestyrelsesmøde udpeget som kasserer, og senere godkendt af generalforsamlingen.

Der blev nu i snævert samarbejde med kommunens ingeniør Nordvig opstillet budget for flisebelægningen, og på generalforsamlingen den 31-10-1962 blev flisebelægningen vedtaget. For Ritavej kunne der kun arbejdes med en midlertidig løsning, fordi den endelige plan for den fremtidige Kollekollevej endnu ikke var klar.

Flisearbejdet kom meget hurtigt igang, men perioder med frost og mangel på faglærte brolæggere medførte periodevise stop i arbejdet, så den foreløbige aflevering først fandt sted 2 Dec. 1963. Efter den endelige aflevering blev der fremsendt ansøgning til kommunen om overtagelse af Hareskovgård's samlede vejareal. På kommunalbestyrelsesmødet d. 28-8-1964 blev det vedtaget, at overtagelsen skulle ske pr. 1 april 1965.

FRA SOMMERHUSOMRÅDE TIL VILLAKVARTER

Indtil 1956 var der kun opført 18 helårshuse på Hareskovgård-udstykningsen. Disse huse var bygget ved de gamle veje Søvej, Birkedalsvej og Ballerupvej. Et antal grundejere, som ønskede at bygge helårshuse, måtte vente til 1957 før de kunne få byggetilladelse, men så gik de hurtigt igang, og omkring 30 familier nåede at flytte ind i deres nye huse før kloakledningen blev færdig i 1960.

Udviklingen fra sommerhusområde til villakvarter varede kun 5-6 år. I sommeren 1961 blev der taget et luftfoto, som giver et interessant billede af denne overgangsperiode.

Hareskovgård ses ved Evavej, og ved Inavej ses gartneriet på de tre grunde nr. 26, 28 og 30, hvor udsigtslinien forhindrede enhver form for byggeri. Murer-mester Madsen's mark mellem Åsevej og Birkedalsvej er endnu ikke udstykket, og den lille sidevej er ikke afstukket.

En optælling viser, at der spredt over området iøvrigt var:

82 helårshuse
92 sommerhuse
22 tomme grunde

I begyndelsen af 1970'erne var næsten alle grunde blevet bebygget, men først i 1987 måtte områdets allersidste sommerhus vige for et helårshus.

**FLISER
LÆGGES
PÅ ÅSEVEJ
1963**

**BEMÆRK
BIRKE-
DALSVEJ
ER STADIG
FØRT OVER
JERNBANEN**

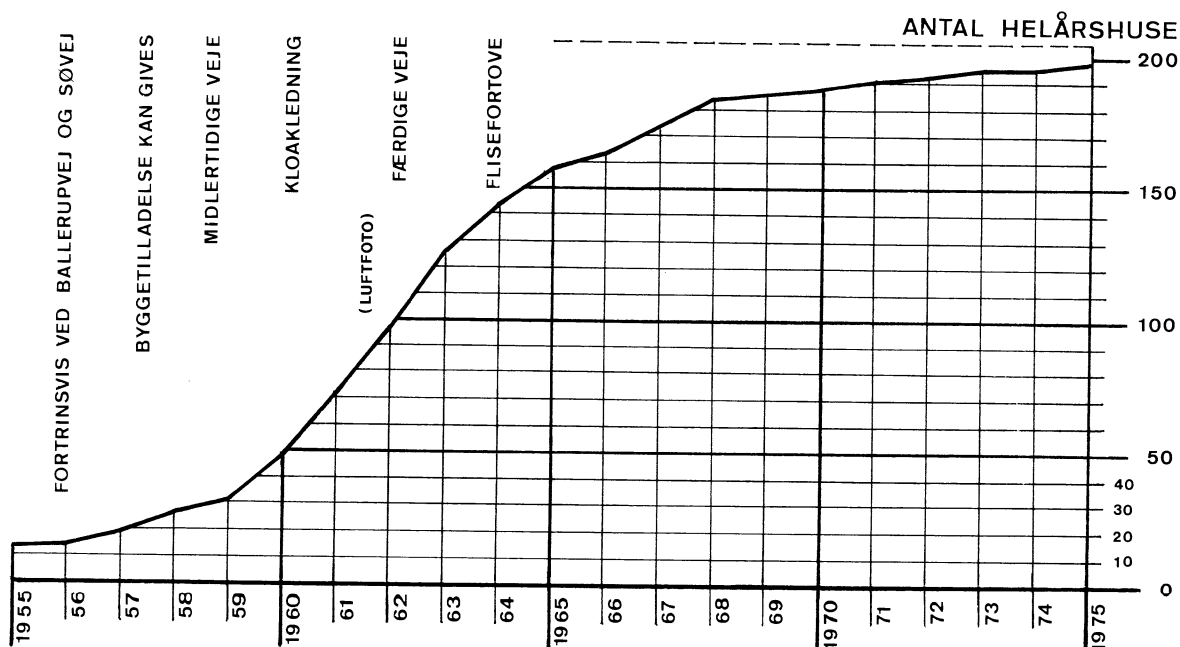

I slutningen af 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne blev der stadig udført meget byggeri, men nu drejede det sig om tilbygninger. Over 30 % af alle husene er blevet bygget større. I den første byggeperiode omkring 1960'erne blev der opført mange beskedne huse på under 100 m², huse som kunne bygges inden for rammerne af de billigste statslån.

I en del tilfælde blev tilbygningen igangsat efter et ejerskifte, men også nogle af de op-

rindelige bygherrer har forøget deres boligareal. De økonomiske muligheder er dels fremkommet gennem den almindelige velstandsstigning, men desuden har den kolossale stigning i ejendomsværdien skaffet ejerne store friværdier i deres ejendomme.

Som eksempel kan nævnes, at ejendomme som i 1962-1965 blev ansat til under 100.000 kr. i ejendomsværdi, blev vurderet til en kontantværdi på over en million kr. i 1986.

**UDSYN TIL FORENINGENS GRUND MED JORDDEPOT, FORÅR 1958
I BAGGRUNDEN SES HARESKOVGÅRD OG BAGEREN**

FORENINGENS GRUND - MODERNISERINGSFOND

Med vejarbejdets færdiggørelse og kommunens overtagelse af vejarealet i 1965 var parcellforeningens væsentligste opgaver afsluttet.

Nu kom en rolig periode for foreningen, hvori man dog førte en del drøftelser, for at undgå at BP-servicestationen flyttede ind på Hareskovgård's område ved Ballerupvej 29-30.

Efter at udsigtsservitutten var ophævet i 1960, var der blevet mulighed for at bebygge foreningens grund på hjørnet af Anyvej og Inavej. Der blev overvejet forskellige muligheder f.eks. børnehaven og foreningshus, men på generalforsamlingen i 1972

besluttede man, at bemyndige bestyrelsen til at sælge grunden. Efter salget blev provenuet anbragt i foreningens moderniseringsfond, som blev oprettet på generalforsamlingen den 7. marts 1973.

I årene 1967 til 1972 blev Ole Mortensen afløst af B. Hovøre som formand, men Mortensen påtog sig igen formandsskabet indtil 1975, hvor han trak sig tilbage efter 13 års virke i foreningen. Erik Schou-Jensen blev formand i de følgende 12 år frem til 1987, hvor han trak sig tilbage til menigt medlem af bestyrelsen. Jaromir Maceska blev derpå valgt som foreningens syvende formand.

TRAFIK- OG VEJPROBLEMER

Gennem 1970'erne blev påny drøftet vejproblemer, dels det overordnede vejnet gennem Værløse kommune, og desuden begrænsning af kørsel på vort lokale vejnet.

Efter anmodning fra kommunalbestyrelsen udarbejdede firmaet Anders Nyvig A/S en trafikprognose frem til 1985, og beregnede det nødvendige vognbaneantal for vejene i kommunen.

Efter planen ville Lille Værløse blive krydset af to firesporede veje, Kirke Værløse - Kollekolle-vejen og Ballerupvejen. Mellem Ballerupvej og Stigager skulle Kollekollevej endda have 5 spor.

Stigager og Inavej skulle lægges i forlængelse af hinanden, så Inavej kunne udnyttes som fordelingsvej, og Elsevej skulle være fordelingsvej mellem Ballerupvej

og Skovløbervangen. Efter alternativ 2 skulle der i forlængelse af Jonstrupvangvejen føres en vej gennem Hareskovene frem til motorvejsudfletningen ved Kollekolle-vejen. Hermed kunne Elsevej blive aflastet for gennemkørsel.

Nyvig's trafikprognose udsendtes i august 1969. Der rejste sig omgående en proteststorm mod det voldsomme vejnet, og fra mange sider fremkom der indsigelser og ændringsforslag.

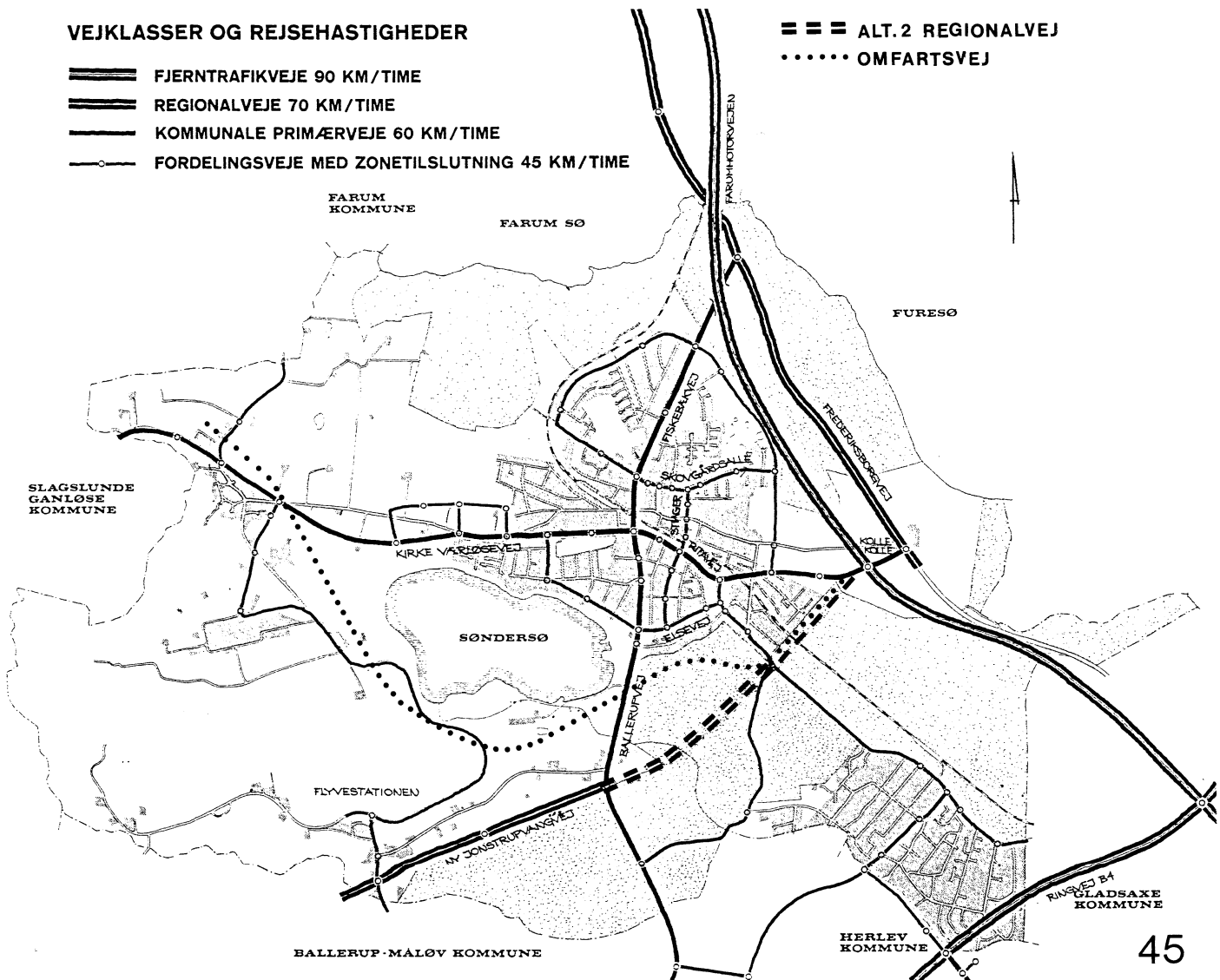
I et interessant ændringsforslag indgik en omfartsvej fra Kirke Værløse, syd om Søndersø og videre gennem Hareskovene. For at sikre effektivt mod gennemfarts- trafik skulle Kirke Værløsevej lukkes for biltrafik gennem et grønt område ved Søgård, medens Fiskebækvej skulle afbrydes ved jernbanen.

VEJKLASSER OG REJSEHASTIGHEDER

- ==== FJERNTRAFIKVEJE 90 KM/TIME
- ==== REGIONALVEJE 70 KM/TIME
- KOMMUNALE PRIMÆRVEJE 60 KM/TIME
- FORDELINGSVEJE MED ZONETILSLUTNING 45 KM/TIME

=== ALT.2 REGIONALVEJ

..... OMFARTSVEJ

Mange grundejere i Værløse, og ikke mindst beboere inden for parcellforeningen Hareskovgård's område, ville få store gener, såfremt Nyvig's vejprojekt blev realiseret. Bestyrelsen bakkede derfor op om det arbejde, som "Sammenslutningen af grundejere" satte igang. Sammenslutningen etablerede en "vejgruppe" hvori E. Schou Jensen repræsenterede Hareskovgård.

For det overordnede vejnet blev opnået så radikale ændringer, at Ballerupvej og Kollekollevej kun blev etableret med to spor. Det blev således undgået, at Lille Værløse skulle krydses af to motorvejslignende gennemkørselsveje.

I dag står banens ekstra brofag over Kollekollevej ved Syvstjernes skolen som monument over det ambitiøse vejprojekt fra 1969, og det brede grønne bælte langs vejens sydside fra Stiager til Skovløbervangen er til større gavn og glæde, end flere asfalterede vejbaner ville give.

Også ved den endelige udformning af de to overordnede veje blev bestyrelsen og beboerne langs vejene inddraget. Støjturen for enden af Stiager, beplantninger langs Ballerupvejen og venstresvingfelter ud for Anyvej og Elsevej indgik i beslutningerne.

Samtidigt med debatten om det overordnede vejnet blev mulighederne for at undgå gennemkørende trafik på lokale veje drøftet. Størst effekt ville naturligvis blive opnået, ved at etablere vejlukninger inden for området, men hvor disse skulle placeres, var der mange synspunkter på, og nabogrundejerforeningerne måtte inddrages i overvejelserne.

Efter indstilling fra grundejerforeningerne besluttede kommunen en forsøgsvis lukning af veje i området. I april 1975 blev der opsat spærrende betonblokke ved Helenestien på Evavej og Inavej, og på Elsevej øst for Åsevej. Iøvrigt blev Hejrebakken spærret ved Ballerupvej.

KOLLEKOLLEVEJ SET FRA BIRKEDALSVEJ MOD SYVSTJERNESKOLEN 1963

Blandt andet fordi det var svært for fremmede at finde ud af, om de skulle køre ad Anyvej eller Elsevej, når de skulle besøge beboere på Evavej eller Inavej, blev vejlukningerne ikke succes. Generalforsamlingen året efter besluttede derfor at genåbne de to veje, og desuden at flytte spærringen midt på Elsevej til udkørslen ved Ballerupvej.

Kommunalbestyrelsesmødet i marts besluttede nu, at fjerne alle forsøgsspærringerne inden for Hareskovgård og på Hejrebakken. Beboerne på Elsevej fremsendte en kraftig protest mod genåbning af vejen, men protesten gav ikke resultat.

STILLEVEJE

I 1978 gav den nye færdselslov mulighed for at ændre en gades karakter til at være opholds- og legeområde eller stillevej. Disse nye muligheder blev straks taget op, og generalforsamlingen i februar 1979 gav bestyrelsen mandat til at forhandle videre med kommunen, om etablering af stillevejsforsøg på alle Hareskovgårds lokale veje. 41 stemte for og 7 imod.

Den 10. april blev af kommunens tekniske udvalg bevilget 100.000 kr. til etablering af et 1-års 40 stillevejsforsøg på Elsevej og Hejrebakken. Skulle forsøget udstrækkes til hele Hareskovgård måtte medlemmerne selv forestå udgifterne.

Der blev nu indkaldt til ekstraordinær generalforsamling, hvor der blev foretaget afstemning om opkrævning af et ekstra kontingent for året 1979 på kr. 250,00 pr. parcel til stillevejsforsøg på alle vejene.

Ved afstemningen stemte 28 for forslaget og 45 imod.

Resultatet for en afstemning om 40 ordning alene for Elsevej blev: 49 stemte ja til forslaget 19 nej og 5 sedler var blanke.

Herefter blev stillevejsforsøget iværksat på Elsevej og Hejrebakken ved hjælp af brøndringe, som blev beplantet af beboere langs vejene. Der blev udført grundige trafiktællinger, hastigheds- og støjmålinger til vurdering af forsøget. Måleresultaterne viste klart, at der var opnået lavere bilhastighed og den gennemgående trafik var væsentlig reduceret.

Efteråret 1981 meddelte teknisk udvalg, at man ønskede at forny stillevejsforsøget. Brøndringene blev udskiftet af blomsterkasser mere hensigtsmæssigt placeret og med "bump" ved hvert andet sæt. Efter endnu en forsøgstid blev stillevejsordningen for Elsevej og Hejrebakken gjort permanent fra april 1983.

GRUNDEJERFORENINGEN FESTER

Parcelforeningens første 25 år blev først og fremmest helliget praktiske ting som vandforsyning, El og lys, vejskilte, veje og kloakker, flisefortove og trafikproblemer.

I Mortensen's formandsperiode blev der dog på generalforsamlingerne skabt hyggeligt samvær med smørrebrød og drikke, og da den gamle gård i 1972 var revet ned, blev muligheden for et sankt Hans-arrangement med snobrødsbagning, bål og festfyrværkeri straks udnyttet.

Blandt ideerne til anvendelse af gårdtomten fremkom der også, at skabe et fælles areal med bl.a. en permanent bålplads.

Nu begyndte vi "at komme hinanden ved", og med undtagelse af to julefester, blev der fra 1974 hvert år arrangeret Fastelavns fest, Sankt Hans bål og Juletræs fest. Sankt Hans bålet måtte dog stoppe i 1982, fordi gårdtomten blev bebygget, men fastelavns- og julefesterne fortsætter stadig, til stor glæde især for børnefamilierne.

På et vist tidspunkt blev tilslutningen formindsket, men nu er der påny et stigende antal deltagere. Dette skyldes måske, at der for tiden sker et generationskifte på Hareskovgårds område.

HARESKOVGÅRDS GRUNDEJERFORENING

AFHOLDER
"STOR"
FASTELAVNS FEST
FOR BØRN & VOKSNE
LØRDAG DEN 9. FEBRUAR
KL. 14⁰⁰
I SYVSTJERNESKOLENS FESTSAL.

GRATIS ADGANG
DER ER SODAVAND OG
BOLLER TIL ALLE BØRN
ALLE ER VELKOMNE
(HUSK DATOEN)!

PÅ GENSYN
HILSEN BESTYRELSEN

Parcelforeningen
"Hareskovgaard"
Juni 1980

igen i år

afholder vi alligevel vort traditionelle Skt. Hansbål på grunden Svavej.
Bålet tændes kl. 21.00

Der vil blive mulighed for børnene at bage snobrød (dejen gratis) men husk at tage pinde med, vi sælger også el og vand.

Med venlig hilsen
BESTYRELSEN

Værlose d. 1. december 1978

IGEN I ÅR
afholder vi vort
traditionelle

Juletræ

Søndag d. 17. dec.
kl. 15⁰⁰

i Syvstjerneskolens Festsal

Først danser og leger vi til musik omkring juletræet

Derefter er der .. Godteposer m. m. til børnene

De voksne er der ..... Kaffe, The m. Bred

Glogg - Øl - Vand kan købes

Børn 10,- kr

Voksne 5,- kr

Af hensyn til planlægningen er sidste frist
for køb af billetter

SØNDAG d. 10. dec.

Billetter kan købes hos følgende:

E. Schou Jensen Evavej 18
Å. Christensen Evavej 29
P. Bech-Nielsen Elsevej 15
G. Hasselmann Elsevej 30

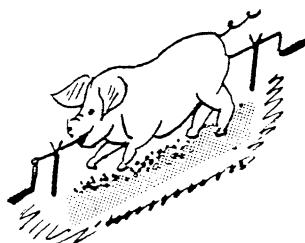
Alle er velkomne

På gensyn

Bestyrelsen

STOR 30 års JUBILÆUMS FEST.

LØRDAG DEN 11. juni KL. 18³⁰ i
SYVSTJERNESKOLENS FESTSAL.

"Mestekokken, serverer
grillstegt gris."

Pris pr. kuvert

35,- kr

Billetter kan købes hos følgende:

.....
P. Tyllesen Helenestien 2 A
P. Bech-Nielsen Elsevej 15
Åse Christensen Evavej 29
Erik Schou Jensen Evavej 18
.....

MENU

Grillstegt gris
m. grønt salat & flûte.
½ fl. Red. el. Hvidvin

Kaffe.

Festligt
Underholdnings
Program

Dans og Musik
til den lyse morgen

1947 / 1977

Sidste tilmeldings dag!!
den 31. MAJ

I 1973-1979 var Åse Christensen et af festudvalgets festligste medlemmer, og fik derfor betroet at styre festlighederne i anledning af foreningens 30 års-dag. Hun bidrager her med følgende indlæg:

En helt speciel fest bør også nævnes, det var parcellforeningen Hæreskovgård's 30 års JUBILÆUMS FEST den 11 juni 1977, som blev den helt store succes, med 155 deltagere.

Festen blev holdt i Syvstjerneskolens festsal, som var festligt pyntet, blandt andet med store fotografier af hvordan området så ud for de 25 - 30 år siden.

Festen blev åbnet med fuld musik af Værløse Gardens store band. Derefter var der spising:

grill-stegte grise med grønt salat og flûte og vin, kaffe og brød.

Vi havde fået fat i en "Amatør-teater og revy" gruppe, som underholdt deltagerne festligt med deres show, blandt andet med et aktuelt nummer om vores "container problemer".

Festen blev rundet af med livlig dans til dejlig hammon-musik. Den store velassoterede "Bar" blev flittigt besøgt, og festen sluttede først ca. kl. 2 nat.

Mange havde sikkert ønsket at en lignende fest kunne have været afholdt i 1987, da foreningen fyldte 40 år, men der var åbenbart ikke tilstrækkelig tilslutning til det. Nu må vi håbe det kan lade sig gøre i 1997 når foreningen bliver 50 år.

Evavej 17-23 er bygget på Hareskovgårds tomt.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Med omtalen af parcelforeningens fester vil vi slutte den historiske beretning om Hareskovgård, og om parcelforeningens virke i over 40 år.

Vi har været omkring mange emner og forhold. Der kunne være valgt flere emner, og været fristende at uddybe og supplere med flere detaljer, men der er grænser for hvor omfattende dette skrift må blive.

Som eksempler på flere emner kan kursorisk nævnes:

- Vandforsyningens overgang fra privat vandværk til kommunen i slutningen af 1960'erne.
- Gasforsyning på området kunne ikke vinde tilslutning i 1964, men etablering af naturgasnettet i 1983 skete efter manges ønske.
- Gadebelysningen: I 1964 blev ide om lysstofrør nedstemt, men i stedet blev antal glødelamper fordoblet. I 1974 fandt man at ændring til parkbelysning blev for kostbar, kun på vores stier blev opstillet parklamper.
- 1980 blev kabel TV systemer overvejet, men først når hybridnettet etableres kan de private TV antenner nedtages.
- Siden forsøgsordningen i 1966 har man hvert år måttet bevilge flere og flere penge til færrer og færrer containere.

- Som kuriosum kan fastslås, at det problem, som flest gange har været taget op på generalforsamlingerne, er hundene, medens der kun et par gange har været klaget over morgenfriske haner.

For de, som har fået lyst til yderligere fordybelse, henvises i omstående litteraturliste til en række interessante artikler, bøger og skrifter. Ønskes nøjere studium af parcelforeningens korrespondance og protokoller kan oplyses, at dette materiale fra starten i 1947 til 1963 nu opbevares og er tilgængeligt på Værløse lokalhistoriske arkiv.

For os, der har haft vores grund fra sommerhusperioden omkring 1950 og plantet buske og træer på de øde marker, har det været spændende at opleve ændringen af Hareskovgårds marker til et dejligt boligkvarter med gode huse omkranset af hyggelige haver.

I samme periode har vi, på godt og ondt, oplevet Lille Værløse's forandring fra en lille landsby med nogle få hundrede beboere, til en levende forstadskommune hvor 11800 indbyggere har fået deres hjem i skønne omgivelser midt mellem søer og skove.

LITTERATURLISTE

Årsskrifter for Historisk Forening for Værløse kommune:

1978. 17. Udskiftningen af Lille Værløse.
1978. 25. Jyde- og Bråderlodderne.
1977. 14. Lodderne på Hareskov overdrev.
1982. 29. Ildebranden i Lille Værløse 1786.
1978. 21. Bønderne bliver selvejere.
1959. 7. Den store ildebrand i 1794.
1972. 17. Vej og sti i Værløse sogn.
1968. 22. Novelle "Kniplingskræmmeren".
1973. 3. Skovløber Jens Nielsen.
1973. 12. Arbejderforeningen.
1973. 14. Niels Nielsen.
1967. 13. Asylfesten i Hareskov 1883.
1967. 31. Nogle data om Ønskebøgen.
1980. 46. Gamle vejspor og hulveje.

Værløse lokalhistoriske arkiv:

Noter af Svend Nielsen.
Noter af Bent Damsgaard-Sørensen.
Midsommer saga, Richard Falsterbo.
Folketællingslister, kort m.m.

Bøger og skrifter:

Jubilæumsskrift for Vesterbo, 1980.
Fra det nu forsvundne Værløse,
Hans Jørgen Hansen.
Ældre gårde og huse i kommunens eje,
Værløse kommune.
KSB-DSB, Slangerupbanen-Hareskovbanen,
P. Thomassen.
Oldtidsveje i Nordsjælland,
Børge Johannes Steiner.
Hareskovene, Svend Fleuron.
Jubilæumsskrift for Roklubben Furesø.

Matrikeldirektoratet:
Matrikelkort og oversigter.

Parcelforeningens korrespondance,
medlemsoversigter og protokoller.

Historisk Forening for Værløse Kommune

Foreningen, der er stiftet i 1948, er åben for alle med interesse for Værløseegnens historie fra oldtid til nyere tid. Medlemsskabet er i princippet uforpligtende, men der findes også alle muligheder for en aktiv medvirken i det lokalhistoriske arkiv- og museumsarbejde. Foreningen arrangerer bl.a. to årlige udflugter i maj og september måned. Se annoncer herom i lokalpressen. I vinterhalvåret kan foreningens medlemmer deltage i studiekredse, kurser m.v. om lokalhistoriske emner. Opslag herom findes på Mosegaarden.

Værløse Museum

Mosegaarden, Skovgårds Allé 37, 3500
Værløse. Tlf. 42 48 00 70

Lokalhistorisk Arkiv for Værløse Kommune

Ellens Lyst, Højeloftsvej 1, 3500 Værløse.
Tlf. 42 48 53 44

HARESKOVGÅRDS HISTORIE

og lidt om JYDELODDERNE

Udgivet af parcellforeningen Hareskovgård
Specialkort og lay-out : Ernst Johansen
Omslag og tegninger : Ib Friis
Tryk og indbinding : Team Tryk ApS

Udsnit af kort, hvortil Kort- og Matrikelstyrelsen har ophavsret, er reproduceret og udgivet med tilladelse.

© Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen
1989 (A140-89)

